

کتیبخانە یە کە تایبەت بە:

۱. کتیب و گوڤاری کوردی

۲. کتیب و گوڤاری بیانیی سه بارهت به کورد

📖 له تیلگرامه کە ی خۆتاندا بنووسن: @kurdica ، دوایه کرتە ی له سه ر

بکەن و ببه ئەندامی کتیبخانە ی کوردیکا.

📖 تکایه ئەم کتیبخانە یه به هاوڕیکانتان بناسین.

عہدِ باسِ حہ قیقی

کو لکھ زپرینہ

رنگین کمان

بسم الله الرحمن الرحيم

کماله بر اوست بختیگر که خستاره چاه به بر او زدند ...
 دوا بر مای مین که پیشگامش ...
 قهر شکاری توکان ...
 نسیبش از مین ...
 مینماری که که لایه ن ...
 نسیبش از مین ...
 به نسیبش ...
 نسیبش از مین ...
 نسیبش از مین ...
 نسیبش از مین ...
 نسیبش از مین ...
 نسیبش از مین ...

نام کتاب: کۆلکه زێرینه (رنگین کمان)
نویسنده: عباس حقیقی
ناشر: مرکز نشر فرهنگ و ادبیات کردی
(انتشارات صلاح‌الدین ایوبی)
چاپ اول : ۱۳۷۴

به ناوی خواي مه زن

کۆلکه زیرینه به شیک له شیعره چاپ نه کراوه کانم و هیندیك له شیعره کانی ئەم
دوایی یه ی منن که پیشکەشی هونەر دوستانی ده کهم. ئەم کتیبه له سەر ئەرکی مالی
فەرمانداری شاری بۆکان و به هیممه تی جهنابی (موحسین پوور) و به ههول و
تیکۆشانی ئینتشاراتی سه لاهه دینی ئە یوووبی له چاپ ده درئ و به بۆنه ی
سیمیناریکی که له لایهن فەرمانداری بۆکان و ئیداره ی ئیرشادی ئیسلامی و
ئینتشاراتی سه لاهه دینی ئە یوووبی بهرپۆه ده چی، خودا یار بی دیته ده ری.
به پیوستی ده زانم ئە و پەری ریز و سپاسی خۆم به رامبه ر به چاپی ئەم کتیبه و
پیک هینانی ئەم سیمیناره به رامبه ر ئە و هه موو گه وره یی یه ی ده حه قی من دا کراوه
راگه یه نم. خوا بیان پاریزی.

عه بباس حه قیقی

۷۴/۵/۱۰

به نيوى خودا

به نيوى ئه و خودا يه ي به خشه نده و ميهره بانه، بى شهريك و بى مه كانه، وه ديهيني
 عهرز و عاسمانه، خيوى مانگ و روژ و تهستيرانه، خالقي هه رچى مه و جوودي ئاشكرا و
 نه هانه، هه ر بووه و هه ر ده بى، وينه و ته رزى نيه، مولكى مه رزى نيه، له كه س به وه له د
 نه بووه و كه سى لى به وه له د نه بووه، هاو كووفى نيه، تاك و ته نيايه، تاريڤى دوايى نايه،
 هه تا دونيا دونيايه.

دروود و سلاوى ئه و خودا يه و ريژنه بارانى ره حمه تى بى پايانى برژينته سه ر
 رووح و ره وانى پاكي قافله سالار و سه روه رى سه روه ران و خاته مى پيغه مبه ران كه
 رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ه و نيوى موباره كى (محمد المصطفى) ئه مينه و له قه بى (طه و يس) ه،
 به رده وام و بى پسانه وه بى و پراي ئال و ئه سحاب و ئوممه تى تا ئه و روژه ي ده لى ن
 يه ومى دينه.

عه بياس حه قيقى

۱۳۷۱

● كۆلكە زىرپىنە

ئەو كىتپەي لەبەر دەمت دايە

وە كوو جامى جىهان نوما وايە

كۆلكە زىرپىنە يە كە رەنگارەنگ

وە ك پەرەند و حەرير و دىبايە

كورتە چىرۆكى مزر و مەيخۆشە

چەل چەلەش ترش و تالى تىدايە

لەم سەرا سەيرە سور دەمىنى سەر

سەينەما سەھلە سەينە رامايە

وە كوو حافز كوتوويە تى دنيا

پىرە بوو كى ھەزار زاوايە

● ميعراج نامه

سویندیکه به روو و مووی تو گونجاوه له دوو به خشا
 والشمس و ضحاها والیل اذا یغشا
 فهجرى شهوى قهدرى بوو یا بهدرى لیال عشر
 یا شوعله یی رووی تو بوو ئەو نووری که دهدره وشا
 سووره تگه ری بنیادهم کاتى وتى کرّما
 جلوه ی به که مالت دا له وح و قه له م و ئینشا
 ئەو ئەنجوم و ئەفلاکه خولقانى له بهر تو بوو
 نه خشیکی نه بوو جهننه ت بو خاتری تو نه خشا
 پایینه غولامانت شای مهسنه دی عیرفانن
 شایان به غولامی وان لهو پایه ده کهن حاشا
 دویشه و له حیرا اقرأ ئەمشه و له حه ره م ئیسرا
 پیک هینى حوزوورت بوون لای حه ق له سه رووی عه رشا
 قودسی مه له کی هاوړی بو لای مه لیکى باری
 تو ئەو ده می هه لده کشای ئەو باری نه بوو وه کشا
 ئەی خاته می دین مومتاز ئەی رووحی نیاز و راز
 ئەی شافع و داخوازی به خشینى لمن یخشا
 تاریکه شه وه و مه نزل دووره و خه ته ره ناوړی
 هاوړیمی که ئاوړپکت ئەی روح الامین هاوړی

● ● ●

نوورى دەدرەوشاۋە لەو عالەمى بالايە
 گەردوون سەرى سور مابوو ئەو نوورە چىيە خوايە
 سەف سەف مەلەكى قودسى رۆيشتنە پيشوازى
 ئەرواحى ئولولعەزمان چوو بوونە تەماشايە
 لە جوابى مەلايك دا جەبرىلى ئەمىن دەيكوت:
 بو ئەحمەدى موختارە ئەو مەرتەبە والايە
 بو عەرشى موعەللایە و بو قورپى الى الله بوو
 كاتى لە جەرەم را چوو بو مەسجىدى ئەقسايە
 تا وارىدى مەنزل بى شاسوارى كورەى خاكى
 ئەفلاكى مونهوورە كرد ئەنوارى تەجەللایە
 كوچى شەوى ئيسرايەت پىرۆز و موبارەك بى
 ئەى روح الامىن ھاورپى كوچى شەوى ئيسرايە
 بەزل و بەزەيى بارى بو عەبدى گونەھكارە
 بو موستەحەقە ئىحسان ياسايە رەسم وايە
 خىۋاي گەورە لە قورئانا فەرموويە: فلا تنهر
 من سائىلى دەركى تۆم ئەمرى ئەو ئەم ئايە
 تارىكە شەو و مەنزل دوورە و خەتەرە ناورپى
 ھاورپى كە ئاورپىكت ئەى روح الامىن ھاورپى

جى راز و نيازى تۆ لەو بەرزىيە كۆى نوورە
 مىقاتى كلیم اللە لەو وادىيە دا توورە

ئەو موعجیزی ئەو کردی شەو شەو یە دی بە یزابوو
 رووی رۆشنی تۆ دایم بەدەری شەوی دە یجوورە
 ئیعیجازی عەساکە ی ئەو لەت کردنی دەریا بوو
 تۆ ھەر بە ئیشاریکت مانگ لەت بوو بەو جوورە
 عیسی مەسیح ئەو دەم چوو بۆ فەلەکی ژوووروو
 مژدە ی بە مەلایک دا بۆ ھاتنی ئەو نوورە
 خاسان و خوداناسان پاکان و پیاو چاکان
 چین چین وە کوو میس ھەنگوین لەو نوورە دەدەن پوورە
 تا خەلفی قەدی سەرۆت نە بریتەو لەو باغە
 ئاوری کۆلی نمرودی باخچیکی گۆلی سوورە
 بو خاتری تۆ کردی ئادەم ئە گینا جەننەت
 بو چی دە کرا سەودا بەو مەنزڵە خاپوورە
 دل خەستە یی عیسیانم داماو و پەشیمانم
 ئاتاجی تکیای تۆمە شەرمەندەمە بمبوورە
 تاریکە شەو و مەنزڵ دوورە و خەتەرە ناوڕی
 ھاوڕیمی کە ئاوپرێکت ئە ی روح الامین ھاوڕی

پێغەمبەرە کان گشتی وە ک ئالقەن و ئەو خاتەم
 خوای گەورە لە قوڕئانا فەرموو یە تی بەو خاتەم
 ھۆی جازبە یی نوورە خەرمانە یی دەوری مانگ
 بێخود نیە سوورانسی پەروانە لە دەوری شەم
 ئەو قاپیە دەرباری شاھەنشەھی لەو لاکە
 نەر جی نیە لەو لایە تاجی کە ی و تەختی جەم

ئەو رەوزەى رزوانە جىيى قەيسەر و دارا نىن
 لەو دەرکە گەدايانن شايانى وە کوو ئەدھەم
 ھەول و تەقەلاى خدرى بو ئاوى ژيان چى بوو
 كوا ئاوى ژيان قەدرى قەترىكى وە کوو زەمزەم
 مووسايە كەلىم ئەمما ئەو چەل چەل و تو دايم
 عيسا نەفەسى ئەمما تو دايم و ئەو دەم دەم
 تو سەرورە و سەردارى لاي بارى تىكارى
 من عەبدى گونەھكارم ھاوارى نە كەم چىكەم
 نەم بارە لە خويانى ئاكارەم و باى نايە
 فەرموو شەنەباى لوتفت بشنى و بىرەوينى تەم
 تارىكە شەوہ و مەنزى دوورە و خەتەرە ناورى
 ھاورپىمى كە ئاورپىكت ئەى روح الامين ھاورى

بولبول بە يەقىن زانى بوى توپە لە گول دايە
 تا رووى شەمى توى ديوە پەروانە لە كول دايە
 ئەو بوونى گولى تو بوو بوى والە و شەيدا بوو
 ئەم زامى پەرو بالى سووتاوى لە چل دايە
 پەيدايە كە بى مەجنون بو پرچى پەرىشانە
 سەد داغى ئەوينى توى وەك لالە لە دل دايە
 ئەو سويسنە ئازادەى ديوتە بە زمانى حال
 شەرحى غەمى عىشقى توى لايە و لە قفل دايە

ئايىنى ئەوينداری يانى مەھەكى ئەزموون
 سـووتاوی زرىنگەى دى كاسىكى له كل دایه
 هۆى ئاوری دەررونم بوو جەرگ و دلى برژاوم
 دواى سـووتنه دارى بهر تىنى له سكل دایه
 بوونی گول و ریحانهى باغى ئیرههم ناوی
 تا خارى موغیلانت بوونی له سمل دایه
 تۆزى گلى ئەو كووچەم بو بینه سهبا تو خوا
 بو چاوی حەقىقىمه ئەو سورمه له گل دایه
 تارىکه شهوه و مهنزل دووره و خه تهره ناوری
 هاورپمی که ئاورپکت ئەى روح الامین هاوری

● رنووی رازان

شه مال مزگینی جه ژنی سالی نویی هینا به سه رمایه
 هزار و سیسه د و حه فتاو دووی تاوی ده ری دایه
 فهوج فهوجی په له و ران گهینه سهر ئوردووی سپی خیهوت
 به ره گباران له جی مالیان ده ری نا تاوی ئاوايه
 هوجوومی له شگری هه وران به هوی نوور ئه فکه نی ره عدی
 شکسته ی قوژینی رانان و راهی نانه سه حرایه
 تهقی بورجی رنووی رازان له بهر جی رازی چاوبازان
 به ئیما یه کدی بدوینن وه کوو مه جنوون و له یلایه
 به خاشخاشکان چیا شان و مل و پاوانه زیرینن
 خرپوشیو و چر و چئوی کهژ و کیو ئال و والایه
 هه لاله و سوپسنه و به بیوونه دهسته ملانی یه ک بوونه
 شلیتر و شهش په ر و شه می شه می عه یشن له شینایه
 له په ستا گول ده پشکوون تاوی هه لدیتران ده یان دیترن
 ده لئی موشکی خوتهن پرژاوه له و هه وران و ده ستایه
 له نیو باغان گول و سونبول به عهینی بووک و به ربووکن
 هزار خووشی له بولبول گهرچی هه ر حه وتیکی زاوايه
 سه ری قه ندیل و مه ندیلی سه رانم هه ر یه که ی دینی
 هزار جار تاوی روکنا باد و گول گه شتی مؤسه لایه
 قه دی کیو و کهژی نه خشا به وینه ی کۆلکه زیرینه
 پری شیو و خپانی ئه تلهس و خارا و تارایه

به هۆی باغ و گولستانی به وینهی نهخشی نه رژهنگی
 ئیرهم ئه ورۆ گه واهی دا حهقی شه داده پی پرایه
 وه ها رازاوه کیو و کهژ به رهنگی سوور و زهرد و شین
 ده لئی بووکه و کراسی نه تلّهس و دیبای له بهردایه
 نه سیمی به ره به یانی بوونی عه تری قه مسه ری هینا؟
 وه یا ده رکهی به ههشت ئاواله یه و رووی کرده ئه م لایه
 ده لئی باغی به ههشته نه و کهژ و کیو و ده ر و ده شته
 گولئی خوړستی هه ر بستیکی مستی عه تری تیدا یه
 له هه ر گۆشه و که نار و قوژبن و سووچیکی ده یبینی
 کوراده و که نگر و ریواس و مه ندی و کارگ و بیزایه
 بریقهی سینه ریز و خر مه خر می بازنه ی بی ری
 به هه لپه رکی و سه ما زوهره و سه ما . دینیتته نیو کایه
 کراسی مه خمه ر و تا قه ی له به ردا به نده ن و بانوو
 نه واریشی به سه د رهنگی چنی نه و تا قه وه ستایه
 حه قیقی دیمه نی کیو و کهژ و کو یستانی کوردستان
 به دینم وه ک به هه شتی وایه خوا هینایه دونیایه

● سکالا

شاعیریکی پیری شوخم دی کوتم چۆنی، کوتی
 چاکە حالتم تاقەتم ماوه و دەر و ژووری دەکەم
 سووری دنیات پی چلۆنە، عەینی پەردە ی سینەما
 سەیری جارێک سوور و شین، جارێک سپی و سووری دەکەم
 بیری پیریت چۆنە، جا چت لی وەشیتم کاکە باس
 ھەر بەرەوژێر دەبمەو و فیکری سەرەو ژووری دەکەم
 تا بەرەو پیری دەچم، خەم دی و بەرەو پیری دەچم
 بو سکالا ئارەزووی شەوگاری دەجووری دەکەم
 رەنگە پیت وایی خەمی تیشووی نەوانم پیشە یە
 یا دوعا یە بو ئەوانی ئیستە ناگووری دەکەم
 غەیری زانای راز و پیک ھینی نیازان کی ھە یە
 تا بزانی من تەمەنا بو چ مەنزووری دەکەم
 شەرمەساری ئابرووی خۆم کە بەو پیری سەری
 زەمەمە ی حەیران و لاوک و شوور و ماھووری دەکەم
 کاتی خەو کاویژی عەیشی زوو حیکایەت خوانمە
 دیمە ویژینکان ورپینە ی ساز و سەمتووری دەکەم
 بی ئەدەبیە ھەر دەمی شەوگاری لاویم دیتە بیر
 ھەستی خرمە ی بازنە و خرخال و بەرمووری دەکەم
 گول دەکەم وەختی وەبیرم دی شەوی ھەینی مراد
 بۆنی سمل و مێخە کی چارشێو و چەخشووری دەکەم

دىم بىچم بۇ خانەقاىە تووشى مەيخانەى دەبىم
 يالە جىيى شەترەنج و دامەى نەرد و پاسوورى دەكەم
 تاو و تىنت چۆنە بەو پرسىنە قاقا پىكەنى
 چت عەرز كەم جاروبارەش هات و چۆى ژوورى دەكەم
 ئىشتىيات چۆنە؟ بە دىتنى ترشى لىكەم دىتە خوار
 پىر دەبىي زارم لە ئاوباسى خەيار شوورى دەكەم
 سوپىر و سووتاو و ھەویرە نانى ماتورى لەعین
 ئارەزووى نانى برشته و چىشتى تەندوورى دەكەم
 ئەى چ تامەزرۆى كەبابى گۆشتى قەلم و ئىشتىيائى
 جەرگ و دووگى بەرخ و شىشلىكى شەك و كوورى دەكەم
 ھەستى ماقوولیت چلۆنە، پىم چ نىن جەمشید و كەى
 حەز لە داب و دەبدەبەى خاقان و فەغفورى دەكەم
 دزىە ناكەى، نا، بەلام سىپە و تەفەنگەم بى چەتەم
 دەس بە راو و رووتى ھەر كەس بىت و رابوورى دەكەم
 بۇ تەماعى گەنجى قاروونم بەدەيتى پىم كەمە
 بۇ شەرى گالتەى بە چەنگىز و بە تەيموورى دەكەم
 راو بە تالە و تازە دى تاژى تەماعم چى دەبىي
 بۇ تەمالى روو لە شوپىنى لانە خاپوورى دەكەم
 تاو ھەلات ئەمن و بزارچن، درمغ و باخچەى حەسار
 تاكوو ئىواری بزارى گىزەر و توورى دەكەم
 تا تىپراكتورى دەبىنم گرمە گرم و ھارە ھار
 تىف لە جووتى پىرەگایە و نىر و ئاموورى دەكەم

لیږه دا نه قلی جه زیره ی کیش و سه عدیم دیته بیر
بیری بازرگانه که و سهر قافلہ که ی غووری ده کهم
قه لپه زه ی لافاوی پیریشم به گه ف دی و که ف ده کا
نایه قنیاتم به قلیان روو له وافووری ده کهم
چونکه سوکناییم به وانیش نایه ئیستا جارووبار
وه سه سه ی به نگ و حه شیش و ئاوی هه نگووری ده کهم
توبه یا ره بی په نام هینا به قاپی رحمت
لیم ببووره گهر خه یالات و قسان جووری ده کهم
چاو له دهستی لوتفی توم ئه ی خاوه نی لوتفی خه فی
خه وفی زه لله ی نه فس وه ک سه می سیانووری ده کهم
عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ت هویه بو مه حوی گونا
من تکای گورینی مه خمووری به مه غفووری ده کهم
تو قد استحييت من عبدي ده فهرمووی بویه من
گهرچی روو زهردی گونا هم ههستی روو سووری ده کهم
تو که ده ریای رحمت و نووری عه لا نووری ئه من
روو له ده ریای رحمت و نووری عه لا نووری ده کهم
ئایه تی لا تقنطوا من رحمۃ اللہ ت فهرمووه
سوالی ده رکی تو به گویره ی داب و ده ستووری ده کهم
خوا که ره م کا و ئاخرم خیر بی حه قیقى ئه و که ره ت
وه ک که لیم یادی له وادی ئه یمن و تووری ده کهم

● ريز گرتنى مهولهوى له كۆنگرهى سه قز

به نيوى ئه و خودايهى مافى ئه و هه ر بوون و هه ر مانه
 له ريى ناسيني داكارى سه رى ئه نديشه سورمانه
 خودايىكى كه هه رگيز ئه ووهل و ئاخه نيه بو ئه و
 وه دى هيى جيهانه و خيوى مولكى عه رز و عاسمانه
 خوداوه نديكه هه ر چى عالمى هه ستين له هه ستى وين
 ده كا هه ستى هه موو هه ستان و خيوى روژى هه ستانه
 كه ليمه ي وا نيه شايانى هه مدي بي ئه گه ر بشيى
 كه ليمى وا نيه بيلى و به يانى كا كه ليمانه
 له به رز و نزم و پشت و رووى جيهان دا هه رچى مه خلوقه
 نياز و رازى هه مووانى له به ر چاوه و غه يب زانه
 له خوانى بي دريغى تو شه وه رده گرن به رى و به حرى
 به پانايى و دريژايى به رو به حرانه ئه و خوانه
 ئه گه ر زه پرپاتي عالم بي به ئه زمان و سه نا بيژى
 له حاندى گه وره يى ئه و دانه يه ك هه رزن له خرمانه
 نه مولكى هه ن هه دومه رزى نه مه خلوقاتى سه ر عه رزى
 له بو مه خلوق و مولكى ئه و نه ئه ژماره و نه پيوانه
 خودايا تو و خودايى و رووحى پاكي چاك و پاكانت
 خودايا بو نه زاو پارانه وه ي ئه و پاك و چاكانه
 خودا بو حورمه تي رووحى ره سوولانى اولوالعزم ت
 خودا بو حيكمه تي ئيعجازى ئه و سى جوزوه قورئانه

سەلامى خۆت بە سەر پېغەمبەر و ئەسحاب و ئالى دا
 بىبارىنى ھەتا رۆژى قىامت چەشنى بارانە
 لە پاش ھەمدى خودا و نەعتى نەبى دەنگى لە غەيبى را
 وتى ئەمجارە نۆبەى زىكرى خىرى ئەھلى عىرفانە
 كوتو پر كەوتە بىرم شىئەرى مەولانا 'جلال الدين'
 كە فەرمووى: ئەوليا نائىب مەنابى ئەنبياكانە
 لە سايەى خاوەنى لوتفى خەفى خواى بەرز و بەخشندە
 ھوما بالى سەعادەت سىبەرى ھەروا لە سەرمانە
 لە رېژنەى ھەورەكەى رەحمەت پرىشكى پەرىپە ھەورامان
 بە نوورى عىلم و عىرفان بۆ چراغان ئەو ھەرامانە
 بە دەست و خامەكەى نەخشىنى پىرانى نەخشەندى
 ۋەھانەخشاۋە ئەو مەلبەندە، ۋەك رەوزىكى رىزوانە
 دەمى نوورى سىراجى نەخشەندى دى مەھى نەخشەب
 نىشانى دا پەلە و حاشارى نىو چالى لە شەرمانە
 لە دەشتايى عەدەن خۆى شاردەۋە باغى ئىرەم ئەو دەم
 كە دى رەوزەى جىنان خۆى دا نىشان لەو بەرز و مەرزانە
 دەلىتى سىروەى بەيان بۆنى يەمەن بۆ يەسرىبى دىنى
 دەمى نىسبەت لە لاي شارى مەدىنەى دى بەيانانە
 لە بانى عەرشەۋە گوىيان لە تەسىحات و تەھلىلە
 كەوا سەف سەف مەلايك بۆ تەماشى دىنە گوى سوانە
 چ ئىكسىرىكە خاكى كۆى تەرىقەت بۆ دل و دىدە
 كە جارىكى دەبىتە كىمىيا و جارىكى دەرمانە

به قین 'روح القدس' ئاوری به خیری داوه له و هۆزه
 که ده توانن به قهولی خواجه: ئاکاری مه سیحانه
 ده لێن سێ شه رتی ئه ووهل ئیمتحانی مه کته بی عیرفان
 دلێکی روون و دووچاوی حه قیقهت بین و رامانه
 مو حیبانوو به هیوای لوتفی ئیوهن کۆمه لی نه خشی
 خودا کرده که میروو چاوه رپی لوتفی سوله یمانه
 له گۆشه ی هه وری ره حمهت ده رکهوت ئه ستیره ییکی گهش
 دره وشا و گرشه گرشه تا حه شر وه ک مانگی تابانه
 خه یاتیکی ئه زهل پۆ شاکی شان و شه وکه تی ده دروو
 کراسیکی به بالای ئه و دروو له و شه وکه ت و شان
 له دیوانی ئه ده ب دا شیوه شانی مه وله وی رۆمه
 وتاری بۆ برینی دل له نو شداروو ده دا تانه
 به هۆی زنجیره، پشتی سیه می هاو نیوی سیددیقه
 به عیرفان، په یره وی هاو نیوی عوسمان ئیبنی عه ففانه
 ستیره ی ناوبراو 'عبدالرحیم' ی مه وله وی ناوه
 له ئه ولادی حوسه ین ئیبنی عه لی شاه ی شه هیدانه
 له بابی عیلمی خۆی فه سلێکی پتی دا حه یده ری بابی
 سفاتی عیلم و عیرفانی خه لاتی شاه ی مه ردانه
 له مه یخانه ی حه قیقهت جورعه ییکی مه عنه وی نوشی
 هه تا ما مهستی مه ی بوو گه رچی خالی بوو له مه ی، خانه
 سه ری سوپما جیهان له و ریزه کاری نه خشی هه لبهستی
 مه که ن مه نعی که مانی ئیشی سه رسورپمان و رامانه

ئەتۆ بېروانە سەروى بالەخانەى چەم چەنى بەرزە
 رەگ و ريشەى لەبن عەرزە و لق و پۆپى لە کەيوانە
 ئەگەر حافز وتى: کەس وەک من ئەندىشەى نەهينا روو
 بلى: ئەمنيش هەر ئەو دەم زولفى مەحبوبان کرا شانە
 دەجا ئەى رووحى پاکی مەولەوى ئەو کۆيە بۆ تۆيە
 وەرە و ئاور دەووە و بېروانە کۆپى ئەو ئەديانە
 لە حەلقەى خەتمى تۆ وەک حەلقە خاتەم دەورەيان داوہ
 بەلى رەسمە لە دەورى شەم دەسوورپى پۆلى پەروانە
 ئەديانى زەمان بېريارە تا مان ريزى تۆ بگرن
 حەقى خۆتە گوللى هەرمانى تۆ پيويستى تامانە
 زەمانىک ئايسا و ئاخىر کوزاوہ ئاورى زەردەشتى
 بەلام تينى گرى ئاسارى تۆ تا روژى ميزانە
 لە گەنجينەى ئەدەب دا گەوہەرى تاقانە کەى قەرنى
 لە بەحرى مەعريفەت دا واقعەن تۆى دوورپى يە کدانە
 قەبووللى بارە گاي قودسە عەقيدەى مەرزيبەت چونکە
 لە تىەقسيماتى کردوو يە کەرامەت سەھمى ئينسانە
 نيشانەى موئمىنى تۆ فەقرى مالى بوو لە دنيا دا
 حەدىسى حەزرەتە بۆ موئمىن ئەو دنيايە زيندانە
 سبەى روژى عەزىزى ميسرى عيرفانى لە جەننەتدا
 گەر ئەورۆ حوجرە کەت بيت الحزن وەک پيرى کەنعانە
 لەسەر شانەى گولت پشکووت و سەر شانىشى گلکۆتە
 لە سەر شان ئەرکە ريزى چونکە گلکۆتى لە سەر شانە

‘حەقىقى’ تۆلە مەولاولە مەولا مەولەوى مەدوئى

لە كوئى شوان ئاگەدارى فەزل و پاىەى بەرزى لوقمانە

۷۱/۶/۹ - بۆكەن

● ناقووسی ئه جهل

کاتی پشکووتنی گول فهسلنی به هار

بولبولی باغی ئه دهب بی دهنگه

به و دلی ناسک و کوچی له نه کاو

له ره فقیقانی وه ره ز بی، رهنگه

رووحی باپیری به هوی عالی می رووح

تی گهیی زیزه له ژین دلتهنگه

ده عوهتی کرد و به لینی دایه

عالمیکی دی به ئه و بن سهنگه

ره حمه ته، به خششه، لوتفه، که ره مه

شادی به، سه لته نه ته ئه و رهنگه

داخه کهم داسی ئه جهل وه ک پاله

چار گولی جوانی دروو بی لهنگه

دوو موحه ممه د، دوو ئه بووبه کر و عومه ر

رؤین و قافله بی وان لهنگه

'خاکه لیوه' و 'دهی' و 'به همن' هه رسیک

به خه من چون گولی وان بی رهنگه

بو هه موو کهس هه به ناقووسی ئه جهل

دیته گوپی چاک و خراب ئه و دهنگه

● بە بۆنەى كۆشتارى حاجىانى دەورى حەرەم

مۆسولمانانى دنیا وەرنە دینی حالی دین ئەورۆ
 لە بۆ مالی خودا دین دیتە گوێ نەغمەى نەدین ئەورۆ
 لە مالی "کعبە" و "ام القری" دا خوین رزا دوینی
 برۆن ببیەن ببینن رەنگى سوور و دەنگى شین ئەورۆ
 مەدینەى "مَسْقَطُ الرَّاس" ی نەبى ئەو وادیى ئەیمەن
 تەداعى رۆژى "عام الفیل" ئەکا شارى ئەمین ئەورۆ
 سەفایىكى نیە "مەرۆه"، "سەفا" بى رەونەق و نازە
 "مبنى" ش وە ک وان یەقین لەم فیتنە بیزارە و بە قین ئەورۆ
 خودایە خوۆت دەزانى هۆزى راسان و خودا ناسان
 هەموو میوانى تۆن و دین لە چوار قورنەى زەوین ئەورۆ
 حەرەم وە ک عەرشی ئەعلا مەرکەزى نوورى تەجەللایە
 کەلامى خوۆتە فەرمووت "بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ" ئەورۆ
 فریشتەى عەرش و کورسى بۆ تەوافى دین و ئیحرامین
 تەواوى ئەنبیا و خاسان و ئەسحابى یەمین ئەورۆ
 بە هۆى بانگهێشتنت هاتوونە یانە و ئاستانەى تۆ
 دەلێن "لُبَيْكَ اَللّٰهُمَّ" بە دلێ پر ئەوین ئەورۆ
 بە هیواى رەحمەت و بەخشینی تۆ هاتوون قەبوولی کەى
 بە بۆنەى خوۆشەویستت "رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ" ئەورۆ
 بە ئاوى رەحمەتت بیشۆیهووە رەنگى دژى دینت
 دروو و دالى بسووتینی بە ئاورێكى بەتین ئەورۆ

بىئىرى ئەو چەلىش جەيشىكى دى وپنەى ئەبايىلەى
 بە رەگبارى حىجارە و رەجىمى شەيتانى لەعین ئەورۆ
 بە باى رەحمەت لە سەر بیت الحرام ئى ھەورى رەش لابهى
 مونه و وەرکەى ھەتا مەحشەر چرای دىنى موبىن ئەورۆ
 موسولمانان پەيامىكى گرینگم پىئى ە بو ئىوہ
 لە لایەن ھاتفى غەيبى بە دەنگىكى حەزىن ئەورۆ
 دەلخ مانای ەقین وشک وە کوو رۆژ و شەوہ فەرقى
 لە بەرچى ھەر لە شک دایە لە لای ئىوہ ەقین ئەورۆ
 سەدان سالە مەكىنەى مەھوى بو داناوى بىگانە
 لەمەو بەر ئىختلافى مەزھەب و دىن، بۆمب و مین ئەورۆ
 لە ساىەى ئىوہ دا مووشەک فرۆشى گەر مە بازارى
 لە خاوى و سادەبىتان گشتە کوپى پىکەنن ئەورۆ
 بە بۆمى خەردەل و ناپالم و کاتوشایە دەو کووژن
 کە تووشىستان دەبن دەگرىن دەلین لایەنگرىن ئەورۆ
 بە داسى مووشەکان دروینە لەو خەلکەى دەکەن دەشلین
 بلین دەستکردى خوۋنە و ئىمە ئەھلى سەنەتین ئەورۆ
 ئەوانەى دوئ دەيانکوت سەيىدولئەحکامە سولخ ئەى بو
 ئەچن بو چەک کرپن لای رووسىە و ئەمرىک و چىن ئەورۆ
 لە کام گل قور وەسەر خوۋکەن گەلى کورد و فەلەستىنى
 لە خاکی خوۋنەيانبى قىمەتى فلسىكى تىن ئەورۆ
 زەمىنى شۆرەتان تووى نایەكى پىوہرکرا بوۋىە
 لە جىئى سىدق و سەفا شىن بوو نىفاق و بوغز و کىن ئەورۆ

خودايا خو تەرازووی عەدلى تۆ ميزانە موو ناکا
 بە تیشەى قەهرى خوۆت دەربىنە ریشەى خائىن ئەورۆ
 وەرن بوۆ حالى يەك بگرين و پشتى يە کترى بگرين
 وەرن زنجىرى بەدبەختى لە ئەستۆ دارنن ئەورۆ
 موسولمانى حەقىقى بين و کوردى نىشتمان پەروەر
 بە قورئان لای خودا ئىسلامە دىنى راستين ئەورۆ

گەلاوئىژى ٦٦ى كۆچى هەتاوى

بۆکان

● " شيني هه له بجه "

به نيوى خوداي به خشنده و مينه رهبان

فه سلى به هاره، سالى هه زارو سيسه د و شهست و هه وتى كوچى يه، گهرمين و
 كوستان دزه، هه وا ته م و مژه، گولاله كان بى وازن، له بن رنووى به فرى چيا كان خويان
 مه لاس داوه، له بهر ره وشتى سارد و سبرى سروشتى مرچ و مۆن سهر وه دهر نائين
 هه لاله بى حاله، سويسن به زمانى حال شين ده گيرى، نه رگيس له غورابى خه وى دا
 خه ونى ئالوز ده بينى، وه نه وشه بى نه شه يه، گول بى گه شه يه، بولبول به دلى پر له
 هه زاران داخه وه سهرى وه بن بالى داوه و بى دهنگه، هه وره كان هه لى نابرينگين، به
 شه و به روز ده گرين و ده بارين و كولى دليان هه لده رپژن، چونكه تازيه دارن،
 تازيه دارى تازيزانى له دهس چوون و تازيه دارى مناله شيره خوره كان و لاوانى دل به
 دنيا و دايكان و بابانى دل سووتاو و بى تاوان بومباران كراوى شاره كانى نيشتمانى
 خومانن، به لام ئيستا ههر ره شپوش و دل په روشن و نهو برينانه سارپژ نه بوون كه
 ديسان برينىكى تازه و كارى و چاوه پروان نه كراوى ديكه ي به سهر دا هات و كوته لىكى
 تازه مان بو هاته گوپى و هه موو كوئه برينه كانى پيشووى ته شهن كرده وه، كوته لىكى
 رازاوه و رهنگاو به خوئنى سوور و گهش له گوئن رهنگى خاشخاشكه سووره كانى
 داوئنى چيا سهر به رزه كانى كوردستانى خوشه ويست. نهو كوته له سووره له فه بى
 هيروشيمى دووهه مى پى دراوه يانى شارى كوردى هه له بجه كه له لايه ن
 به كرى كراوى ئيستعمارى مله وپى دين دوژمن بومبارانى شيميايى كرا و بوو به هوى
 له دهس چوونى هه زاران ئينسانى بى تاوان و منالى ساواو بووك و زاوا و پيره دايك و
 پيره باب. نهو جنايه ته گه وره ميژوو ههر جاريكى ديوو نه وه بوو به دوو جار. سهرتان

نایه شینم. در یژه پیدان و له سه ر رویشتنی ئەو باسه دلته زینه کوتایی نایه. به بر وای من
هیچ نوتق و به یانیک و هیچ شیعر و شیعاریک ناتوانی ههستی په روشی ئەو رووداوه
جه رگبره ده ربری، چونکه هه موو دنیا بایی گیانیکی شیرین نیه و تۆله ی ناکاته وه و جیی
پر ناکاته وه. به لام من به ئەرکی سه رشانی خۆم و هه موو هۆنه ران و هونه رمه ندانی
کوردی ده زانم که دهنگی هاواری لی قه ومانی گه له مه زلوومه که مان به گوێره ی
هونه ری خوێان به گوئی جیهانیان رابگه یهنن و پیلانی به کری گیراوانی ئیستعمار
پووچهل بکه نه وه و گه لی کورد به ره و رزگاری و پیشکه وتن هان بدهن. ئەوا من به ش
به حالی خۆم شیعر یکم له ژیر سه رد پیری به هاری کورده واری له شینی حه له بجه دا
کوتوو ه پیشکه شتان ده که م.

● بەھارى كوردەۋارى

بە جورعە و مورعە كار پېك نايە ساقى پر كە ميناىە
 بە قەد كىۋى دەماوئەند و سەھەندەم خەم لە دل داي
 بەھارە و لىي تەوہللايە گەشەي باغ و نەشەي بولبول
 بەھارە و كەس لە گوپى نايە نەوا و نالەي دەف و نايە
 بەھارە و بولبولى باغى تەببەت مات و بى دەنگە
 بەھارە و نايە قاسپەي كەو، بەھارە و دەنگى نەي نايە
 بەھارە و كاتى زىندوو بوونەوہ و رازانەوہي عەرزە
 بەلام چەلچەل لە رووي حىكمەت قەزا بەر عەكسى مانايە
 بە بۆمى شىميايى و مووشەك و ئەبزارى و ئىرانگەر
 ولاتى نىشىتمانى ئىمە و ئىنەي ھىرۇشىمايە
 دىھات و شارى خاپوورە و لە سەر عەرزى سەماوئىشى
 بە غەيرى بۆنى بۆم و دەنگى بوومى شوومى لى نايە
 لە خوین گەوزىوہ كانى شارە كانى نىشتمان زورن
 بەلام شارى ھەلەبجەي پىش قەرەول و دەست بە ئالاىە
 بەھارە و وہ ك گەلاريزانە تەرمى نو نەمامانى
 نەمامانى ھەتا رەسمى نەمامانى بكىشايە
 لە بانگى دان و قورپىوان و قژھەلكەندە لەولا
 گرین و خو رنن و شىن و واوہ يلايە لەم لايە
 سەدان خونچەي نەپشكووتوو، ھەزارن نەرگىسى خەوتوو
 بە گىژى گىژەلووكەي باي دژى ژىن تەرت و توونايە

شەلالی خوینی خوێنان دەبا قەت شین نەبی لالە
 رەفیقی شین و گریانن چ موحتاجن بە شینایە
 سەدان دایک دەبینی کۆرپە ساواکە ی لە باوەشدا
 مەمی دایە ی لە دەم دایە و لە هیچانیش پشوو نایە
 ولاتیکی کە کۆری کەیف و خۆشی بوو وەها گۆرا
 بوو گۆری هەزاران کیژ و لاوی دل بە دنیا یە
 گری تی بەر بوو پارچە ی رووی سپی و سووری بە رەش گۆری
 لە جیی بەزم و تەرەب شینگایە حوجرە ی بووک و زاوایە
 گۆلی باغی ژیان پەرپەر بوو جەرگی لالە کان سووتا
 وشک بوو سونبول و نەسرین، هەلەلە و سوێسنە بۆی نایە
 لە کئی بیستووتە فەسلی گۆل نەمامان شەختە لیتی دابن
 لە باغی کئی بەهاران دیوتە سەرۆی نازی پی رایە
 تە گەر پیت خۆشە حالی بی لە مانای زەلزەلە ی ساعەت
 برۆ شاری هەلەبجە ی زەلزەلە ی خستۆتە دنیا یە
 چیا بۆ رۆلە کانی شین دەکا و رووی خۆی رنی بۆیە
 شیار ی روومەتی پەیدایە کاتی روۆشن و سایە
 لە ئادارا هەور ئەسرین دەبارینی لە گۆلزاری
 گۆل و نەسرینی نەيسان و ئە یاریش خۆی و ئەو خوایە
 براکان! ھن عەزاداری عەزیزانم بەلام چبکەم
 لە قەرنی بیستەما ئیستاش بەھاری کوردی ھەر وایە
 بە رەنگی سوور و شین خەملیوہ باغی لی ژیان یانی
 دەمی سوور و دەمیکی شینە ئەو قانون و یاسایە

سپی قاتی نشین بو قوژبن و سووچی دهواری رهش
 وهتهن ئاواره و بی سووچ و تاوانن له سهحرایه
 به یاسای کۆمهلی بهینهلمیلهل یا ساغه شهر ئه ماما
 له خاککی نیشتمانی خوئی قرانی کوردی فتوایه
 هه بی گهر لاگری مافی به شهر، سابت ده بی عونقا
 مه لی شوورا هه وایه و کۆمه لی بهینهلمیلهل بایه
 ئه گهر قاچاغه بۆمی شیمیایی بو پرن ئیستا
 له زامارانی سه می خهسته خانانی ئوروو پایه
 هه را له و هۆدهیه ی بیهوودهیه کهس سوودی لی نابا
 عه دالهت لای ئه وان بی قه دره ئیسمی بی موسه ممایه
 وه رن ئه ی به چکه شیرانی سه لاح الدینی ئه ییووبی
 وه رن ئه ی میله ته تی خاوه ن شکۆ و ئازاو به رز پایه
 وه رن ئه ی تۆره مه ی کاوه ی نه به ز، ئه ی برپه کی لانی
 به گشتی راپه رن گشت و ئه وه ی جوامی و ئازایه
 وه رن هیرش به رن مه ردانه و کوردانه ده ربینن
 به مه لغه ی ئاسنین به ردی بناغه ی به عسی به غدایه
 مه گهر لای ئه و جنایه تکاره پووشه میله ته تی کوردی
 به وینه ی جه نه رپی ده ی ئه نجنی و ده یخاته به ربایه
 وه بیرو و دنی له کۆری ئه لجه زیره ی چی به سه ر هینان
 وه کوو هه رزن بلاو و سووکی کردن وه ک په ری کایه
 دینهاتی لی رماندن، باغی سووتاند، ئاوی خنکاندن
 به سووتان و رمان به رجه به خنکانوو ده کاکایه

دەبىي كىيىمى رەز و كۆخى نەسووتابى و نەرووخابى
چ كوردى بوو ئەوھى زىندان و تەبەئىدى نەدىبايە
جنايەتكارى قەرن و خوین مژە سەدامى تەكرىتى
بە فتوای شەرع و دین مەحكومى قەھرى حەق تەعالايە
كەند با مردمان باگاز خردل بازى آن خردل
بود نابخردى اميد مردى زين فرومايە
وھرن ئىوھ و خوداتان يەك كەون بو تۆلە ئەستاندن
حەقىقى غەيرى ھاوار و دوعا چىدى لە دەس ناىە

بۆكان - بەھارى ۶۷ ى ھەتاوى

• مردوو پەرستى

لە داخى ئەو دىيى وەك سىنەمايە
 ھەزار خەم و خەفەت لە سىنەمايە
 گەر ئەھلى فەزلى سوورى پەرگارى ژين
 ھەر چۆن دژى مەيلى تۆيە ئاويە
 گەردوون مەخسودى زانا پىك ناھىنى
 عادەت واىە زانين سووچى زانايە
 تا وەختىكى زىندووى قەدرت نازان
 كاتى مردى حەشرى كوبرا بەرپايە
 تا ماوى كەس ناتناسى، وەختى نەشماي
 نىو بانگت دەروا بو يەنگى دنيايە
 نوورت لە سەر ھەستى كاتى دەتبين
 وەك شەمشەمەي ھەلدىن بو تاريكايە
 سوور وەك دوژمن تير و تانەت داويىنى
 داويىنيان پىر فرمىسكە بو شىنگايە
 دوو چل رىجانەت وى نادەن بونى كەي
 بو گلکۆيەت گول كۆكۆيە و تاتايە
 بو كەپەر ۆ كىكى داماوى تا ماوى
 موجه سسەمە و گومبەز سازن لە دوايە
 گەر نوشىروانى عادل بى چەنگىزى
 پىت ئىژن گورگە و لە پىستى بەز داىە

ۋەك ئىبىنوسىنا بى پىيان بەيتالى
 دوایەش دەلین دەتكوت ئىبىنوسىنايە
 ۋەفادارى و جوامپىرى ھەر لەو جوان بوو
 پەكوو دنيا چەند سېلەو بى ۋەفایە
 تۆ ھەر چى بېكەى ئەو رەخنەت لیدەگرى
 گەر تۆ خدرى زىندوو بى ئەو مووسايە
 سەرتان ناھىشىنم خوتان ئەيزانن
 دابى ناھەز چەند زۆرە دوایى نايە
 من بەش بە حالم بىزارم لەو دابەى
 با بشلین قانوونى تەبىعەت وایە
 فکرم و ابوو دەبى رىز بو زىندوو بى
 مردوو موحتاجى خىر و فاتىحايە
 ئەمما لە پرەقل ھات و دەنگى دام
 وتى حەقىقى ئەو فکەرەت بىجايە
 رىزى دىيای فانى بايى توورپکە
 گەردەلووکیکە دىت و دەروا بايە
 خوا لوتفى بىت و ئاخىر خىر بى بەستە
 رىزى جاويدان رازى بوونى خويە
 زەمانى قەدىم بوۆت پەرسى باو بوو
 ئەورپۆكەش مردوو پەرسى ياسايە
 بىريا تووى خورافاتى نەچنابا
 خۆزگا نە ئەو شىن با نە ئەم سوور بايە

به بۆنه ی دووهه مین ساله هاتی کۆچی دوایی ماوستا هیمن له
کۆبوونه وه یه کدا له شاری مه هاباد خویندرا یه وه.

به نیوی خودای به خشنده و میهره بانه وه

ديسان به ربووی سروشته بووی به هاری به هزاران رهنگ و بۆن و عیشوه و ناز
رازانده وه، ديسان چیا و چه مهن کراسی حهریر و داماسیان کرده بهر، ديسان باغات
خشی گول و گواره و تۆق و سینهریزی زیر و زیوی خودایی و خودا پنداویان به سهر و
سینگ و شان و ملدا ئاويزان کرده وه، سروهی به یان مزگینی پشکووتنی خونچه ی
ساوای به بولبول دا و ئاوری ئه وینی له دل بهردا. شریخه ی قه لپه زه ی ئاوی هه لدران
له گه ل قاسپه ی کهوی کویستان له نیو ره وه زان تیکه ل ده بن و شیو و دۆل بۆیان
ده گیر نه وه. له به نده نان هه لژ و که ما و مهن دی و بیزا سه ریان لیکداوه و پالیان و یکداوه.
بۆنی وه نه وشه و سویتسه و هه لاله و به یبوون ئه و شیعره وه بیر دیننه وه.

بابهری بۆنی هه لاله و به یبوون

ئابرووی عه تری گولی کاشانی

هه وار چی له کویستانی سه ران له ده وره ی میرگه سه ر سه وز و کانیه سه ر
ته زینه کانی چادریان هه لداوه، به لام له و نیوه دا هه واری هیمن خالی یه، چونکه ئه و
هه واری خوی گوینژ تۆته وه و ئه ستونده کی تاولی له سه ر به رزایی کویستانی دلانی پر له
ئه وین و ئه ده ب دا کوتاوه و ئه و کویستانه ش هه ر سه ر سه وزه و خه زانی نه مانی به سه ر
نایه. به لام ئه و دیمه نه سروشتیانه ی باسما ن کردن فه سلین و دین و ده رۆن شه خته و
زریانی خه زانی بی به زه رهنگ و روویان ده بن ئه و سه رو سنه و بهر و سه مهن و
یاسه مهنه ی ناز له سه ر یه ک ده که ن دوای ماوه یه ک سیس ده بن و گول و گه لایان

دهوهری، با، ویرای قانگه لاشک ده خرپ و شیوانیان ده پهستیوی و خولیان وه سهر ده کا، به لام باغی نه دهب چوار فهسله گه شه و گورانی به سهر دا نایه. هیمن سه روئیکی نازاده و له و باغه داریشهی داکوتاه و بو هه میشه سهری سهوز و به رزه، شوینه واری نه و هه تا دنیا هه یه ههر دی و گه شه دارتر و نه شه دارتر ده بی.

تکایهت لیده کم سهر بیینه دهر هیمن له گلکویه
 سرنجیکی بده و بروانه نه و کو بوونه وه و هوئه
 نه و دوو سال له مبرگت تیپه ری داخه نه وهند زوره
 ده لیئی نه و کاته یه، نه و ساته یه، نه و پویه نه و شوئه
 هه واری دل له خیلی ماته مت خالی نیه تاوی
 گپی ته ندوور و ئاورگی نیه، پو لووی کول و کوئه
 ته م و مژ ناره وی هه ور و هه لایه ریژنه بارانه
 جه رگ برژانه، دل سووتانه، هه لقرچانه بو سوئه
 وشک نابی گهرمکی چه م هه تا کویر نه بنه وه چاوان
 زنه ی نه و شو ره کاته ی بو بنه ی نایه مه گهر جوئه
 له پیچالی دلان تاری وتارت جوان گری داوه
 سه نا بو سانعی شه ی سازی کرد نه و رایه ل و پویه
 به ریوه ن کاروان مه نزل به مه نزل یه ک به دووی یه کدا
 شه وه و تو مانگی تابانی وه ده رنی سه ره له ئاسویه
 له بهر ناله ی جو دایی تو یه نالین و خه می نالی
 خه فه تباری فیراقی تو یه حاجی قادری کوئه
 له میژ بوو چاوه ری بوون پیره میرد و بیکهس و گوران
 ده یانپرسی له کی میوانه نه و شاباز و شاهویه

لە كويى تا بۇ ھەلەبجەي بىيە شىن گىر و شەرىكى خەم
 لە كويى بىي و بىيسى دەنگى نالە وشىن و رۇرۇيە
 لە كويى بىي و گەرم كەي كۆرى شىنگا بۇ براكانت
 بە نالىكى جودايى وا شياوى حالى ئەورۇيە
 لە گەرمىن و لە كويستان چەشنى يەك خەرمانى گول سوورن
 لە جى جى چەپك و جى جى چل چل و جى جىشى كوكۇيە
 بەلام ئازادى نابىنى مرۇ تانەمرى وەك تووتى
 لە قاتى بەرز و قووتى گول شەكەر بىزار و نامۇيە
 دلەم تەيرىكى زۆر وەحشى بوو دەمگوت دەستەمۇ نابى
 كەچى دىم تا قىامەت رامى دەستى ئولفەتى تۇيە
 دەواى دەردى ئەوين و خەم چىە پرسىم خەكىم فەرمووى
 حەقىقى دەردى بىي دەرمانە ئەو ئازار و ئاھۇيە

● بە بۆنەي كۆچى دوايى مامۇستا ھەزار

رەفيقان! گولۇ دەزانن بۆ چى وا زاكاو و بى رەنگە
 ھەزار ئەو بولبولى باغى ئەدەب خامۇش و بى دەنگە
 ھەوالى ھاتنى نەورۆزى سالى تازە ناپىسم
 شەمال ھەروا دەخەو دايە و ھەوا تاريكە دل تەنگە
 سىتېرەي گىرشەدارى ئاسمانى مىللەتى كوردى
 لە نىو كفى سىپى حاشارە وەك فانۇس و مەر دەنگە
 گوتىم پىنووس و تىنووسى وەكار خەم بۆ وشە و واژە
 لە ئەژمارى كەمالى داخە كەم ئەسپى زمان لەنگە
 تەرازووى تەبەئى من پارسەنگى ناوى سووك و مىزانە
 بەلام بۆ كىشى ئەو گەنجىنە زۆر سەنگىنە لاسەنگە
 پلەي نەخش و نىگارى بەرھەمى بى مىسل و مانەندى
 نە چەشنى خامەي مانى نە وىنەي نەخشى ئەرژەنگە
 جىزىرى و خانى و خەبىيام و بدلىسى و ئەبووسىنا
 لە پىناسىنى ئەورا بوونە شاي ئەو تەخت و ئەو رەنگە
 ھەزار تۆ نامرى ھەرگىز بە بۆنەي بەرھەمى مانت
 وەكوو خدرى نەبى ئاوى ژىانت وا لەبەر چەنگە
 گەشەي گولزارى ئاسارت مەگەر باغى ئىرەم و ابى
 وتەت نەشئەي حەياتى ھاتيا، نەك وەك نەشەي بەنگە
 لە دىيائى بى وەفادا ھەر لە تۆ جوان بوو وەفادارى
 بە قانونى تەبىئەت بى وەفائى چونكە زۆر نەنگە

بە فرمىسكى دلى خويناوى شىنت بو دە كەن ياران
 بە جوگەي چاوه كاندا دىتە خواری دل ئە گەر سەنگە
 بەزارە و خەم لە ھەورى مەرگی بى وادەت پەلەي داوه
 مەخافە تيان ھەيە شىنى دەلین ئە و ساڭ خرى زەنگە
 گەلى لاوان! ئە دىيان! جەوھەرى پىنووسى زور كاله
 بە خوینی سوور بنووسن مەرسىھى شىنى كە خو رەنگە
 براگیان! بوونی تۆ بوگەل حەياتى جاويدانى بوو
 بەلام دەنگى لە ناکا و كوچى تۆ بو ماوه كان زەنگە
 حەقىقى يارى دىرینت بە مەرگی دلتهزىنى تۆ
 زىانى تالە خواحافىز دلى وەك قافىھى تەنگە

● شيني خاله مين به رزنجي

له دهس چوو دۇستى دىر ينيكى ديكه م دۇستان چ بكه م
 به تهنيا مامه وه، تهنيا له باغ و بۇستان چ بكه م
 له سينه م دا وه كوو نهى كون كونه جهرگ و دلّم ياران
 نه كه م شهرحى فيراقى چه شنى مه ولانا به يان چ بكه م
 ره قيقى مه دره سه و هاوداستانى دهورى لاويم بوو
 له دهستم ده رچوو داخم هاوده م و هاوداستان چ بكه م
 هه ژار و هيمن و ئاوات و خالشم ئه وا رويى
 له پاش چوار بولبولى خوشخوانى باغى نيشتان چ بكه م
 له ديوانى ئه ده ب خالى ئوميد م چوو كه خالم چوو
 كه شابازى ئه ده ب رويى له خالى ئاشيان چ بكه م
 به بارانى به هارانيش زه ميني شوپه شين نابى
 له دهشتى ئيمه هه ر شينه به فرميسكى ره وان چ بكه م
 به يانى بولبولى ته بعم به ده نكيكى چه زين ده يكوت
 له باغى ويژه وانى دا نه ما پوري گولان چ بكه م
 نه ما ده ست و زمانم هي زوتيني، بو ت بگيرم شين
 زه عيف و پيرم ئاخىر شيني بي ده ست و زمان چ بكه م
 نه ما ره نگ و نه ما روغه ن، نه ما نه خش و نه ما مانى
 له بو مانى نه مان چ بكه م له مانى وه ك نه مان چ بكه م
 حه قيقى شين و واوه يلا چ ده رديكى ده وا ناكا
 به غه يرى قور وه سه ر كردن له ده ستى عاسمان چ بكه م

مه هاباد - يه كشه مو ۷۱/۱/۲۳

● بە بۆنەي كۆچى مامۇستا گولشەنى كوردستانى

چ قەوماۋە كە ديسان دەنگى شيۋەن دىي لە كوردستان
 دەلىيى رۆزى حەشر ھاتۆتە گۆر و سەردەمى ھەستان
 سەرى كيوان مژە و بەندەن دژە و كفىنى سىپى پۆشى
 يەخەي خۆي دادرپوۋە و خۆي رنىۋە باغ و دارستان
 ھەميسان شاسوارىكى لە عەرزى دا خولى گەردوون
 فەلەك مالت بە قور گىرىي ۋە سەركەي گل بە دوو دەستان
 گرین و شيۋەنى بولبول لە بۆ گولشەن بوو دەيزانى
 كە زىيانى خەزان شەختىكى پىيە بۆ گولى ئوستان
 لە نىۋە فارسى زمانى ھاۋچەرخ دا گەرچى كوردىش بوو
 لە رستەي نوكتە سەنجى كىي بوو ۋە ك گولشەن بلىي بەستان
 لە ديۋانى بەلاغەت مەرتەبەي بالانشىنى بوو
 لە نىۋە ماۋ و نەماۋانى كە ۋەستا بوون و پىيت ۋەستان
 درىغا خەرمەنى گول شەن كرا و سوور بوو بەلام زور زوو
 ئەجەل چەشنى چەتەي كۆي كردهۋە و بردى بە بىي ۋەستان
 گولى سوور و گەلای زەردى ۋەرى باغ و نەما بولبول
 ئەدىبان دەي لە بۆ گولشەن عەزايە دەي لە ھەلبەستان
 لە تىنى ئاگرى مەرگى عەزىزان بەس بنالىنە
 حەقىقى پىرى ۋەك تۆ ئاگرى پىۋىستە بۆ زستان

• بۇ سولتان شېخ ئاقايى

لە مەرگى دلتە زىنت دا سەبوورى
نە ماوه و دايىسى دلّ وه ك تەنوورى
بە ھۆى فرمىسكى سوور و سوپرى چاوان
موكرىان شوّره كاته خووار و ژوورى
نە تەنيا لپّره سولتانى دلان بووى
ھەياست بىى حەدە لە و لاي سنوورى
نە ھەر لە و شارە خەلكت بۆ بە داخن
خەمىن زۆرن لە نىزىك و لە دوورى
شوعوورت گەيىه سەر حەددى كەمالى
بە شادەى تاقىمى خاوهن شوعوورى
خودايا پادشاي ھەر دوو جىهان تۆى
خودايا ھەر ئەتۆ خى و غەفوورى
بە حەققى گەورەيى زات و سفاتت
لە سولتان و لە يارانى بېوورى

رەزبەرى ۱۳۷۱

● بۇ شوكروللا بابان

سەلامەلىكىم شوكروللا بابان
 ياخوامەحشور بى لە گەل سەحابان
 سەلامەلىكىم بازى پەنجە تىز
 ھەلۆى بەرزەفر بالى عوقابان
 بەھارى عومرت ھەر سەوز و گەش بى
 پىيى دا ببارى رىژنەى سەحابان
 لە حاندى لەھجە و شىرىن كەلامىت
 سەھبان سەفرىكە لەو لای حسابان
 ئاوال دوانەن لە گەل ماقووللى
 نىو بانگى بابان لە نىو ئەلقابان
 يادى بە خىربى شارى مەھاباد
 شەوى مەولوودى لە پازدەى ئابان
 بە تۆرۆشن بوو شەوى شىعر و شار...
 پېرشنگى دابوو وەك مانگى تابان
 ئاواتم وابوو بىتىنم دىمى
 بىرياگشت ئاوات ئاوارەوا بان
 يۆسف كە شابوو ئاواتى چى بوو
 غەبرى برادىن، دىدارى بابان
 ئەوكات و ساتەى فەيزى حوزوورت
 گەنجىنەيەك بوو نىرخ و بەھابان

ئەو داخەم ناچى كاتى روڭشتن
 لە گەل ئە حبابان عالی جەنابان
 فریا نە كەوتم بو ئە لویداعى
 دەبى بىوورى نە كەى عىتابان
 نە كەى بفرمووى بە جى نە هینا
 ئەو رەسم و شوینەى ئەبوا ئەدابان
 بە مەوجى دەریای دوو شەو بى خەوى
 پووچامەوانى وینەى حوبابان
 تاسەى لى ساندم، سەرى تاساندم
 دارى بىدارى خىر و سەوابان
 من كوشتەى دوو لەیل، مەجنوون ئى لەیل
 من شىتى نىوشار ئەو ئى بیابان
 خالى نەبى جىت، خالى نەبوو جى
 لە هال و مال و حەوش و دەرک و بان
 بى هۆدە كانى جى كونگرەى پار
 پىر بوو لە عالەم، كووچە و خیابان
 بو مال ئاواىى لەو خەلگە ئەبوا
 لە سەحراى مەحشەر جى چاكرابان
 سەربارى هەموان پىرى و هەزار عەیب
 ئەویش بو پىرى وەك من بى كابان
 ئاواتى گش كەس ئەو نوكتەیه و بەس
 گەنج و گەدابان، نە پىر و شابان

له خوا ئه خوازم ديسان بتيبنم
 پيش چوونه خيلى خاوون حيجابان
 دووعام قه بوول بى بى شك ده زانم
 ئه منيش هام له ناو دووعا موجابان
 ئازيزى و چاوت له دوا ده گيرم
 وهك غوررهى دووهه م پاش مانگى شابان
 خواحافيزت بى دوستى حه قيقى
 بڑى و ههر خووش بى له گه ل ئه حجابان

● بۇ سەيدە بىر قانچە سەيادەت

عوزر و موزرت قەبوول نىيە سەيىد
 قافىيەت بىر نەھىشتوومە تەوہ
 زۆر شوكر جاروبارە دىمەوہ بىر
 بە چەلىكى لە بىر نەچوومە تەوہ
 لە نەزەر شاعىرانى ھاو چەرخم
 ھەر حەقىقىم مەھو نەبوومە تەوہ
 حاسلى شىئەرە كانى سالانم
 تازە ئەو سال بىرېك دروومە تەوہ
 ئىستەكەش بووكى جوانى شىئەرى قەدىم
 شوئىنى ماچى منى بە روومە تەوہ
 پايىزە كاتى راوہ سالى قەدىم
 بى نە چىرىك و دوو نەچوومە تەوہ
 راوكەرى كوانى بىئى كەروئىشكى
 تانە برشاوہ كەشكى سوومە تەوہ
 قافىيەت ھىندە سەخت و ناجۆرہ
 چى وتووتە منىش وتوومە تەوہ
 جالەبەر وەى بە قەولى تۆ ئەمنىش
 ھەر بىئىشتىكى جووتە جوومە تەوہ
 من و تۆ تەبەمان وە كوومە تەيە
 دەسەمىن شىئەرى رەق بە دوومە تەوہ

● بۇ ھېمىن لە ورمى

لە سىپارەى بە سەرھاتى ژيانم
 سىيائى زۆر كەسم نووسىوہ پىمىن
 گەلى شار و دىھاتم دىن و نەمدى
 بە خولق و خوو كەسى چاتر لە ھىمىن
 دەلى سەددەقتە بو ھەر كەس وہ گىرى
 سروشتى ئەو برۆ بش پرسە بى من
 شەمال بىنە بەيانان بىنى باغى
 كە موشتاقم بە بوى سىوو بە ھى من
 خەزالى خىل و چوار باغى خەيالى
 خەرامان و خەج و خواز و خەزىمىن
 برا تو لەو ھەموو بىدمشكە دەيخوى
 وہ كوو مەنگور دەلى كوانى بەشى من؟
 لەرى لادە كە ھات و واوہھاتى
 لە سەر رىى توّمە لا نادەم لە رى من
 بە ئەمرى بارى ئەوسال ھىندە بارى
 تەر و پاراوە ھەر چى وشكە دىمىن
 حەقىقى خوا بىدا ئيمان و ئەو دىن
 لە ژىنم دا دو ئاواتى بە جىمىن

● ۋەلام لە حەقىقى بۇ ئىمامى

قاسىد پەيامى دلبەرى دا دل نەما خەمى
بەھبەھ چ قاسىدىكى مەسىحا دەمە دەمى
تاھىر كە نوورى دىدەيى تۆۋ سەرۋەرى منە
بۇ چاۋى من مىسالى كە خاكى مەقدەمى
مەنزومە كەي گە ياند و برىنم كولا يەۋە
ئاخر بە فەكرى چارە بە لاي تۆيە مەرھەمى
فەرمووتە، بۇ نەھاتى نەھاتى منە مەگەر
قوربان زەمانە ھات و نەھاتە ھەموو دەمى
كوا دىتە جى لە زىندە گيا ئارەزوۋىيى دل
چونكە ھەزار سالە دەلئىن مووددەتى كەمى
حاشا لە شاھىتە كە گەدا بىم لە دەركى تۆ
نايدەم بەملك و مالى جىھان عومرى ئەدھەمى
كامىل دەمى لە يادى حەقىقى ھەتاھەيە
ناچىتە دەر ھەمىشە لە بەر چاۋو سەردەمى

حەقىقى

● ولامی نامه‌ی حه قیقی له ئیمامی

ئەوا باکە‌ی شەمال هینای له خزمەت یاره‌که‌م کاغەز
 بە خێربنی رووحی شیرینم گۆلی بی خارە‌که‌م کاغەز
 بە قوربانی وەفات بم چاوه‌که‌م مەمنوونی ئەلتافم
 که لیت پرسیم و ناردت بو دله‌ی ئاواره‌که‌م کاغەز
 هەموو لەت لەت ببوو بەندی دلّم بی لوتفه‌که‌ی یارم
 دەوای کرد ناردی بو کانی به‌نی دلدارە‌که‌م کاغەز
 لەبەر روژوونیه، بی هیزی تۆم و دەرده‌داری تۆ
 هەناوم هاته‌بەر بوو به‌ دەوای ئازاره‌که‌م کاغەز
 له بوکانی که‌کانی گه‌وره‌کانه‌ تۆش له‌وی بی بۆیه
 سەرم به‌رز و بلیند بوو هات له جیی سەرداره‌که‌م کاغەز
 حه‌قیقی تۆش حه‌قیقه‌ت سەر بلیند و به‌رز و ماقوولی
 که‌کردته‌ په‌یکی ره‌حمەت بو دله‌ی خه‌مبارە‌که‌م کاغەز
 ئەگەر دووره‌ ئیمامی گوفتوگۆی بو ناگری جاجش
 نیه‌ فەرقي نزیك و دوور له جیی گوفتاره‌که‌م کاغەز

● صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را (حافظ شیرازی)

سه با که ره م که بلای به و خه زاله ره عنایه
 که عیشقی تو منی خستوته کیو و سه حرایه
 شه کر فروشه که عومری دریژ بی بو ناکا
 مه حه بیه تی له گهل ئەم تووتیه ی شه که رخایه
 ده می له گهل مه ی و مه عشووقه دای و سه رخوشی
 وه بیر بهینه وه یارانسی دووره مینایه
 گولم! یه قین غه ره یی جوانی یه که ری نادا
 بهرسی حالی دلی عه نده لیبی شه یدایه
 به خولقی جوان ده کری راوی پوری دلداران
 به داوو دانسه وه نابی مه لیکی دانایه
 ده بی له بهرچی له ریئی ئاشنایی خو لادا
 ئەوه ی که چاو رهش و بالاً نه مام و ره عنایه
 چ عه یی دیم نه دی، عه بییک نه بی له جوانی تو
 ئەویش نه بوونی وه فاله و جه مالی زیبایه
 سه یر نیه له سه مایه به هوئی وته ی حافز
 که زوه ره بیته سه مایه له گهل مه سیحایه

● بۇ حاجى سەيد ئەنوەر

سَلامُ عَلَیْكَ حاجى سەيد ئەنوەر
 سەیدی زەنبیلی ھاشمی تەبار
 نامەى دەعوەتت گەیشتە دەستم
 داخەم مەعوورم بۆ ئەو دەعوەتە
 لەشم نەحیفە چاوم زەعیفە
 پیری بۆتە ھۆی نەھاتی ھەباس
 ئەمن حەقىقى دوغا گۆتانم
 رۆحیک و دوو لەش مەفەر موو جوئی یە
 جا ھیوادارم ئەمن ببەخشی
 جیژن و شادیتان لی موبارە ک بی
 لە خانەقاتان دەنگی دەف و نەى
 سولالەى پاکی زاراو حەیدەر
 یارەبی قەت قەت نەبینی ئازار
 نامە سەر سەرم بوو بە ھۆی ھەستم
 پیری و ھەزار جور عەیب شۆرەتە
 بە شاھید دینم حاجى خەلیفە
 عوزر قەبوولە لای کرام الناس
 لە گش حالیک دا ھەر لە خۆتانم
 ئەگەر من نەش یەم کامیل لەوئ یە
 خاوەن بەخششن پیرانی نەخشی
 کەیف و خوشتان بە تەدارە ک بی
 نەبرئ و بەرز بی داییم زیکری حەى

● بیره وهری

به نیوی خوا که ره حمان و ره حیمه و نیوی ئەللايه
 خودای حهوت ئاسمان و ئهرز و مهخلووقی تیان دایه
 خودایئیکی که ته نیایه و شه ریک و هاوبه شی نینه
 خودایئیکی که وا بئی باک و پاک و تاک و ته نیایه
 له کهس نه بووه و کهسی لئ نه بووه ته نیایه و نیه وینهی
 به خهلق و ئه مری ئەو خولقاوه مهخلووقاتی دونیایه
 ده لئین ئەستیره کان هه ر چهندی هه ن هه ر یه ک جیهانیکن
 زه مین و ئاسمانیان پرله ئەسرار و موعه ممایه
 به عیلم و قودرهت ئاگاداری حالی هه ر چی مهخلووقه
 له دهشتی ههستی میروولهی ده کا و ماسی له ده ریایه
 جیهان و هه رچی تیی دا نه خشی ئەو نه ققاشه بئی وینهن
 به بئی ئەبزارن ئەو نه خشی و نیگار و ئال و والایه
 له بۆ ته عزیمی ئەو سوورهی حه مد، وه ک قه تره یه و ده ریا
 نموونئیکی سفتاتی زاتی سوورهی قل هوا... یه
 عه قل تاسا له ناسینی که مالی عاقلان کاسن
 فکر کاله و زمان لاله له حاندی حه مدی ئەو خوایه
 تبع هانم ده دا و عه قلم ده لئ تو چی و سه نای باری
 وتم ئه رکه به قه د زانین حه مد بۆ ئەو، ده نا وایه
 ئە گه ر گشتی زمان بئی هه رچی مه وجودی له عالم دا
 له بۆ حه مد و سه نای باری به ئەندازهی په ری کایه

خودايا تۆ و سفات و گەورەيى و سى جوزئى قورئاننى
 كە تىيى دا شەش ھەزار و شەشسەد و سىيى بىست و شەش ئايە
 ھەزاران سەد ھەزار جار ھىندى باران و گەلاي داران
 بىنيرى رەحمەتى خۆت بۆ لەقەب ياسين و تاھايە
 موھەممەد ئەشرەفى ئەولادى ئادەم سەيىدى خاتەم
 موھەممەد ئەو كەسەي ئىزنى حوزوورت دا لە ئىسرايە
 موھەممەد ئەو حەبىبى ھۆي حەدىسى قودسى لەو لاکە
 موھەممەد ئەو كەلىمەي عەرشى ئەعلاي توورى سىنايە
 موھەممەد ئەو كەسەي خەتمى رەسوولانى اولوالعزمە
 مەقامى ئەو لە بيت اللە يە را تا عەرشى ئەعلايە
 لە بەحرى بەخششت ھەورىكى ھەستىنى و ببارىنى
 لە سەر ئەسحاب و ئال و ئوممەتى ئەو زاتە والايە
 لە دەرياي رەحمەتت تەنيا دلۆپىكى بەسە عالم
 لە كوئى ديارى دەدا كەم بى دلۆپ ئاويك لە دەريايە
 بە ھۆي لا تقنطوا من رحمة اللہ قەولى پىت داوين
 وەھا خاترجەمىن باكن نە لەم لايە و نە لەو لايە
 ئىتر خۆت و خودايى و حورمەتى زات و سفاتى خۆت
 بکەي روحمىكى واپىمان كە شەيتان پىن نە كا كايە
 نە تىجىكى نىيە ماقوولى دنيايە براى دىنى
 لە خزمەت حەق تەعالا ئەرج و ماقوولى بە تەقوايە

وهرن ئهو نهقله سهيره و بو وه گيڤرم كۆمهلي ياران
 به شهرتيكي نه فهرموون خو كتيبي ئهلف و له يلايه
 له ناخي سينه ما، ياسي نه ما ياما، نه ما سينه م
 له داخي چه رخي سيما سينه ما، يا سينه ما سايه
 سه عاتيكي سه رنجيكي بدن به و كورته چيرۆكه
 سه رو لي سوڤ ده ميني چهنده سهيره سووڤي دنيايه
 له بو ههر كهس وه گيڤري سه ر گورشتيكي زه ماني زوو
 له تاوان شيت ده بيت و سه رده نيته كي و سه حرايه
 ده پيش دا نه قلي خو موو بو وه گيڤرم جا ئه وه ي ديكه ش
 به دووي يه كدا كه دين وه ك په رده كاني سينه ما وايه
 هه زار و سي سه د و سي زده ي هه تاوي بوو كه دامه زرام
 له دارايي مه ابادي به باج ئه ستيني مه زرايه
 وه كوو مه نگوڤ ده لي مانگي به راتم پازده توومه ن بوو
 ئه وي ده م پايه تا نو بوو به قيه ش جوزء و دوون پايه
 ئيجاره ي دوو تمه ن بوو مالي ده ربه ستم له نيو شاري
 ده يانكوت چه كمه ره ق هه روايه باوكي كو نه ئاغايه
 ده نا بو شه ش قران نادا به دوو هو دان له حه وشيكا
 كه مالي ديشي تي دا بي و له گه ليان بي به هاوسايه
 هه تا چاي باغي سي سه م دي ته بير و ده نكي سه يد ئه سفه ر
 ده لي م بر يا هه ر ئه وده م مردبام ئه وروم نه دي بايه
 هه موو روژي نه هاران ئابگو شتم بوو كه چي ده مدي
 شه وي هه يني پلاو و گو شته خورماشي له بن دايه

به خه ونیشم نه دیبوو پرته قال و مهوز و نارنگی
 نه وی دهم شوره تی بوو گرکه دیمی مهحموو ئاوايه
 به هاران هر که سی ریتواس و شنگ و کهنگری بووبا
 به هاوینان ترۆزی و گرکه تال، پیان ده کوت شایه
 خه یاری تال و شووتی کال و کالیاریش که سی بووبای
 ده بوو بیدا به شه نکه ر چونکه خه رمانی له به ربایه
 نه من پیرم وه پیرم دی نه تو بیستووته نه تدیوه
 نه گهر نه تبستوووه بیبه له وهی وا عومری بالایه
 له بازار و دوکانان قیمه تی هیلکیکی شایه ک بوو
 له سه ر یه ک بتکرپیا سی، قرانیک بوو له گش لایه
 فرووجیکی قه له و بایی قرانیک سی په ناتان بوو
 مریشکی سی قرانی لاقی ده بوو رو بهیشتایه
 به های گیسکی مه ره ز پینج شه ش قران تا حه و قرانان بوو
 نه ویش گیسکیکی دابهسته و ده بوو زستانه زی بایه
 سییه ی گوشتی که دوو کیلویه بایی سی قرانان بوو
 نه گهر گوشتی مه رو شه ک با نه گوشتی پیره مانگایه
 ته خاری جو مه ناتیک و گهنم چوار و په ناتای بوو
 له پاش پیویستی گاگهل لو ده کا ده بوو بسووتایه
 نه گهر تاریخی رزقی پی ژیانیشته ده وی نه ورؤ
 هه زار و سیسه د و حه فتای هه تاوی نرخى شت وایه
 نه گهر هیلکه ی مریشکی دیت بووی دانه ی به ده تمه نیه
 به قیمه ت دوو هه زار هیلکه ی چه لان هیلکیکی ئیستایه

به تووک و مووک و ريخۆله و به جيقنه و ميقنه وه مامر
 يه كي چوارسه د تمهن ده بړي ده لتي كاش نهم كر بيايه
 به شوږباوي نه گهر ليښي عهين چلكاوي كه وشانه
 وه گهر بيكه ي به خوږش ههر ده لتي خووساوه دهم پايه
 عهلي شيش قيمه تي مانگايه كه و گا قيمه تي دي يه ك
 نه ويش دي يه كي چا بي وه ك قه لهندهر يا قه لا گايه
 له چايي گهر ده پرسى بايي شه شسه د هه وسه ده كيلوي
 به لام سه د خوږگه چابايه و به هه شسه د نو سه دي بايه
 نه ويستا كه لله قه نديك قيمه تي عه دليكي جارانه
 كه چي سه د هيښدي جارانه چه وه ندهر، جا عه دل وايه؟
 ده مي چايي ده كي شي دهم له سه ر قه ندي بچووك و زل
 كوران هاوار ده كه ن بابيه كچان ده گرين ده لتي دايه
 له پيوازي بپرسى سه د تمهن كيلوي كر يم نه ورو
 ده ده نكيش بوو بژاردم ده نكي ده تمهن دووي به قه د خايه
 په نيري كووپه نه ورو سي سه د و هه شتا تمهن كيلوي
 ده بي سبجه ي چلون بي قيمه تي شيريز و بي زايه
 له كه شكى گهر ده پرسى راحت الحلقوم ي بي كه شكه
 نه گهر چي وه ك نه بات بيسوويه وه هي شتا ده لتي كايه
 چه لان ماستي مهر و شيريز و روڼ و لوږك و مه يله و دو
 به لاش بوون گهر چي ئي كوستانى قه نديل و سه ران بايه
 به لام نه ورو كه ماستي چه شنى جيقنه ي له گ له كي، جامي
 سه د و هه فتايه، كووپه ي ئاو و دو ي سه عديش به هه شتايه

به هاي چوار پووتى گهنمى دوو هزار هيندى نهوى ده ميه
 كه چى ئىشتاكوو جو به برهوتره نهوروكه له م لايه
 كراسيكي ژنانه ي پارچه ئىستا نو هزار ده بري
 نه گهر نه يشى كرى داىكى منالان ده چته حاشايه
 له حاندى نان و پىخورىكى زور ساده و سههل نهوروكه
 حوقوقى كارمهندي چاره رهش وهك قاوتى بهربايه
 چلون داري به رووحى داري جهنگه ل دا نه دا كه مره
 ته پالهي باوه حيز دانه ي به ده تمهن بي له بيلايه
 له سهر دهرياي نهوت خهوتووم و نه ماما بو سوخت سوختم
 ده ليكي تينووي قهراخ ئاوى فراتييم و دلّم نايه
 به هاي گازول و نهوتى شيري خهوتوو گه ييه سهر پشتي
 بزائم كي ده وييري دهس بهري بو نهو دوو كالايه
 حوقوقى وهري ده گرم بهشى سي بو شكه يه و ناشكا
 نه گهر بشكا چه توون بهش كا نه جاتم بي له سهرمايه
 له بازارى سيادا نهو دوو كالايه به سيلاون
 كه چى عه مباره كان خالين ته ماشا نهو موعه ممايه
 سه فينه و مووشه كي خهلكى نه گهر چوون بو كوره ي مانگى
 سه فينه ي پى ژيانى ئيمه زوه ره يشى له بن دايه
 زه وو زووي دايكه واو باب ئاده مي زورن زه وي نايبا
 قيامهت راده بوو گهر دايك و بابن دوو هزار بايه
 به كو پينيش چمان دهس ناكه وي خوايا په نا بو تو
 ده ترسم دواي كه ري جرچال كه وين بو دنكه خورمايه

به کئی دهرمان بکهم زامی دل و جهرگی بریندارم
 نه لوقمان و ئهرهستوو ههن نه دهوری ئیبینی سینایه
 سه فی نووسهر ههموو کورکن دهلیتی هیلکهت وه بهر ناون
 گهلی هۆنهر وه کوو گاگیره دهم بیتیان له دهم دایه
 چ سهیره گهر ههزار سالی بژی ئه و ئاده میزاده
 له حاند ئه زموون و تییبینی دهلیتی مندالی ساوايه
 حه یف بو عومری رابردوو که تیدا چوو به خورایی
 حه یف نازانی چۆن دی و راده بووری عومری له دوایه
 فریوی قه شمه ری بووکی ههزار زاوا دژی عه قلّه
 به قه ولی حافزی ئه و بیوه یه ماره ی له کهس نایه
 دهمی لاوی ئه وین ههم سوود و ههم سه رمایه بوو بو من
 چه ته ی پیری چه کی کردم نه سوودم ما نه سه رمایه
 حه قیقی به سیه توخوا چیدی مه یرپسه سه رم دیشی
 وه کوو ده ورتسه سه لسول وایه ئه و نه قلّه ت بنه ی نایه

به هاری ۱۳۷۰

● بۇ جەنابى سەيد كامىل ئىمامى "ئاوات"

دەمىكە دلّ لە دووریت ئاگرینە
خەمى ھىجرت گرىكى زور بە تینە
دەمىكە دلّ بە ئاوات ئىمامى
خەفەتبار و بىرىندارى ئەوینە
ژیان باوەرکە لای من ژانە بى تۆ
ژیانى وا بە ژان کەى نیوی ژینە
ئەوا رۆژى تەمەنمان گەییە ئاسۆ
دەمى پارانەووە تۆبە و گرىنە

● بۇ ناسرى خۆشەويستم لە ئانكارا

سلاۋىكى بە گەرمى خۆرەتاۋى سوورى ھاۋىنى
 لە شابازىكى وابى، شانشىنى بوو خەيالى من
 شەمال تۇخوا وەرەو خىرا بىرۇ بۇ شارى ئانكارا
 بەرە بۇ بىر بىرەي پشتم بىرئى باس و ھەۋالى من
 بلى گەر لىم بىرسى عومرى من چۆن دەگوزەرى بى تۇ
 چلۇنت بۇ بنووسى خامە شەرحى حالى تالى من
 چلۇن پىت راگەيىنى دەستى لەرزو چاۋى بى نوورم
 چلۇنت بۇ ۋە گىپى ئەو زمانى نىۋە لالى من
 ھەتا ۋەختىكى تۇ بوۋى، نوورى چاۋ و ھىزى بالم بوو
 بە بى تۇ نوورى چاۋم چوو شكاندت رۇلە بالى من
 لە لايەك جەرگى سووتاندم گىرى دوورى جەمالى تۇ
 لە لايەك دەنگى تۇ دەبىەم دەلىپى كوانى جەمالى من
 لە مال و ھال و ھۆدەم مال و مندال ھىندە گىراون
 دەلىپى كانى بەھارانى خىرو شىوانە مالى من
 فىراقت جەرگى كون كون كردم و ھاتۇتە جەستەى دل
 دلشتم نايە ناسرگيان بلىم بەستۇت ۋەبالى من
 نەنالى رۇلە بۇ دەردىكى بە منت داكە خزم و كەس
 لە نالىنم ۋەرەز بوون، گەيە گەردوون نالە نالى من
 بەھارەو چاۋە كانم ۋەك ھەور ئەسرین دەبارىنن
 دل ئاگاي لە دلە ۋا بولبول دەنالىنى بەحالى من

دەللى قەت شىن نەبوون وا ناديارن سونبول و سووسەن
 لە تارا مانگەشەو تارا تەماشاشكە سالى من
 جەمالى خوشەويستم كوا، ئەدى جەرگم كەزى چاوكال
 لە بىرى ماوه ئاخو ماچى پشت ئەستوى بە خالى من
 نزام گەيە سوپەييا موشتەرى و زوهرەم لە بو دەگرين
 لە پەروين تىپەريو دەنگى ئەى هاوار بە مالى من
 ئەگەر ياقووب و سووى لى ون بوو چاليش ھەر لە كەنعان بوو
 ئەمن ھەوتم بزر بوون لەوسەرى دنياشە چالى من
 دەسا تۇخوا بەرەو بىنە پەيامى من وەرەمى وان
 حەقىقى چاوەرپتە بەيكى رەحمەت باى شەمالى من

خاکەلئۆھى ۷۱

بۆکان

● به بۇنه ی ریژنه فرمیسکی نه وهی خوشه ویستم جه مال له ریگای له سته مبول

جه مال! نه وهی ژیرم کۆرپه ی هه وساله
 له دووری دیدارت حاله بی حاله
 نه و رۆزه ی رۆیی رۆژم لی ئاوا بوو
 شهوی دووریت بو من به قه د یه ک ساله
 ریژنه ی فرمیسکی ریگه ی نه سته مبولت
 جه رگی کون کون کردم ژینم پی تاله
 شین و گریانت بو دووری بابت بوو
 بو ئیوهش من جه رگم که بابه خاله
 دهر و ژووری ده کهم نابینم دایکوو
 ده لیم کوانی که ژنی کوانی جه ماله
 دووری ناسر ئاوری له جه رگم به ردا
 چاو ژینی تال چۆنم پیده کاگاله
 چاو چۆن خوینم ده مژن نه وه و کیژ و کور
 مه گهر خوینی پیری وه ک من ه لاله
 سونبول، سووسه ن، دیار، مه هتاب دیار نین
 سه یید کار بوو کردت تۆبی و نه و شاله
 دهر دیککی وایان پی داوم ناگوتری
 پی نووس کۆله و زمان له شه رحی لاله

به كام كيش و واژه ي جوانى ساريژ كه م
 زامم ئاخو ژانى كووشيك منداله
 داخيم زوره و پى ناوه ستى ههلبه ستم
 پىتى جوانم بو نايه و بشهئى كاله
 وه ك مه جنوونى ئاواره ي دهشت و كيوم
 كاروپيشه م به روژ شينه و شه و ناله
 ئازيزانم به پىرى ليم قهوماوه
 دوغام ليكه ن چىدى نه ژيم به و حاله
 جه مال! ئاخو ناكه ن پىرى باپىروو
 نه نكى پىروو له گه ل كه ژى چاو كاله
 زور مندالن جارى خه م پىو ناو پىرى
 بو پىرو پاتالى وه ك مه ش كه نداله
 خوژگه به و ده م ده مگوت كه ژال ماچم كه
 نه نكت ده يگوت جه مال پشتم داماله
 لاله ي مالم بوون، هيمنايى حالم بوون
 گه شه و نه شه و دابوو به و مال و حاله
 غارغارينوو خووشى ده رك و بانم بوو
 خه نده و قاقاو ببووو خووشى نه و ماله
 زورم حه ول دا بو نه پىروو چىبكه م
 ته گبير له حاندى ته قدىرى به تاله
 چل چل گولئى هيواي وه رى حه قيقى
 ئىدى ناكاسه يرى سويسن و هه لاله

٦٩/٦/٢٤ - بۆكان

● بۇ كەژالە چاۋ كالا نەۋەى خۆشەۋىستىم

كەژالى تەمەن چوار سالم نەۋەى لىۋ ئال و چاۋ كالم
 دوای تۆ كۆرپەى نەرم و شلم كى ماچ كا خالى پشت ملم
 ۋەبىرت دى ھەلت دىنام لەسەر پەنجان رادوۋەستام
 رادوۋەستام لەسەر پەنجان باسكى ناسكتم نەرەنجان
 دەتگوت باباغاى دەتوانم بەلام قورسە دايسەخانم
 رۆلەم كەژالى چاۋ كالم ھىزى ئەزنۆم قەۋەى بالم
 دەتسرم ئىدى نەت بىنم خواحافىز رۆلەى شىرىنم

۶۹/۶/۲۴ - بۆكان

● بۆ سه عادهت له كانادا

رۆلهم سه عادهت هيڤزي هه ناوم
 شووقى ئاوينه دلى خه مناكم
 غه ريبى شارى ئاسوى رۆژئاوا
 ئهى ئه و كه سهى ديم نامهت وه خوينم
 چيژتووته چيژى دوورى چ تاله؟
 به ينيكه بوچى ناپرسى ليمان
 نه بوم دهنووسى چلونه حالم
 جارئ ناپرسى له دايك و بابت
 له زانى زامى دوورى عه زيزان
 توخوا كى ديويه له و دنيا پانه
 ئهنگو چلونن به كه يفن ساغن
 لينگى مه هتابى هه روا باريكه
 له گه ل ديارى له يه ك ديار نين
 كاك تاهير چونه حال و هه واسى
 يائهو نه زمانه له وى قاچاغن
 پي بيژه سه ييد قسهى راست و ساغ
 قه سه م به جه ددى كه س له كانادا
 ئيستاش به من بى ههستن وه رنه وه
 ده هيچ دانه بوون حيسابوو پاكه
 به لام ده شترسم رۆلهى شيرينم

ماوهى زراوم ماوى نه ماوم
 سورمهى رشكينهى چاوى نه مناكم
 په يمان و شه رتى من و تو و ئاوا!!
 به ئاورى دووريت وه كو ل دى خوينم
 رۆژيكي مانگه و مانگيكي ساله؟
 چه په ر په چه ر بوو يا په پوو سيمان
 نه ليم دهنووسى چونه كه مالم
 ئه و دايك و بابى جگه ر كه بابت
 له خوا ئه خوازن مه رگى گه زيزان
 دايك و باب و كور بدرئ به ئانه
 مندال ده خوئينن باشن ئه ياغن
 زل بى چا ده بى نه نكى باريكه!
 داخى گرانم له يه ك ديار نين
 داخوا هه ر ده روا بو راوه ماسى
 حيفزى هه يوانات مشتى ده ماغن
 نازئ كانادا ساتيكي سابلاغ
 نان و كه بابى زي وهى بانادا
 هه له وه په لهى زوو له بير به رنه وه
 زه ره له نيوه ش وه گه پرى چاكه
 ديدار ئاخر بيم ئيدى نه و بينم

٣١ ي پووشپه رى ٧٢

• سه گی به غدایه

سه گی به غدایه ددانی گپر کرد
 خوئی به خوینی گهلی کوردی مپر کرد
 بووشی به غداگری یهنگی دنیاش
 خوئی به دۆلاری کویتتی خر کرد
 داخه کهم پیکه وه سازان سه و گورگ
 گهله که میان وه کوو مه پر پر کرد
 کی له بییری چوووه ئه و مه لعوونهی
 نیپر و میی شاری حه له بچهی قر کرد
 ئیسته ئه و شوومه به بوومی شیمی
 کوردی گهرمینی به جاری شر کرد
 ژن و مندالی له برساکوشتن
 پیر و پاتالی له سه ره ما سر کرد
 هه ره له ئه و ساله وه سه گ بوو، نه تدی
 سه نه دی مه سه له تی چۆن در در کرد

بەھارى ۱۳۷۰ ئەمىرىكا، كوردى ھان دا و مانى گرت، دوای وە دەست ھىنان
 و گېراندە ھەي كوردوستانى عىراق لە لايەن ھىزى كورد لە گەل سەددام سازا و ھەك
 گورگى ھار لە كوردى بەردان و بە ھۆي فرۆكە و بۆمباران كوشتارى لىي كردن و دە
 فەسلى بە فرو سەرمای كوستان دا بە قرى دان و ئاوارەي ئىران و توركيای كردن و
 بەشى زۆر لە و ميللەتە بەش خوراو و لىي قەوماو ھەي لە سەرمان و لە برسان بە قردا.

دىسان سوورا ئەو گەردوونەي غەددارە

سوورپىكى وا خووى لىي خەجالەتبارە

لە دەورەي نـوختەي ھىوادا كىي دىويە

بە كامى دل سوورابىي ئەو پەپرگەرە

دىسان جوابى داواي مافى رەواي كورد

كوشت و كوشتارە و زىندانە و سىدارە

بە ھۆي تەبىيارەي بەعسى تەرزى تەرزە

بە سەرياندا دەرژىي بۆم و خومپارە

ھەزار ھەزار مندال و پىر و پاتال

كوژران و دەربەدەر بۆون و ئاوارە

مندالى دوو سىي سالە و كۆرپەي ساوا

سەرمابردوو و مردوو و خەستە و بىمارە

سەھۆل و رىبەندانە رىي ئاواران

بە فرى كوستان مۆرن گەرچى ئادارە

لە جىي ھەلالە و بەبۆون و ھەنەوشان

بە خوئىنى كوردى نەخشان ئەو كۆسارە

ھەور ھەلی نابرینگینی تاویکی
 ئاوی چاوان جاری وە کوو جۆبارە
 ئەی چاوەتۆ فرمیسکی خوین ھەلپژە
 ئەی جەرگ ئەتۆ ھەلقرچی دل زامارە
 فریشتەئاسمانی ئەورۆ خوین دەگرین
 بوو حالی کوردی ئاوارە و بیچارە
 ھەواران، ئیستا بوونە جیی ھاواران
 خوایە ھاوار تۆ راگەیی بەو ھاوارە
 شمشالی شوانی شینگیر ئەو دەنگە
 خیلی گەرمین بەرەو کوستان بی رەنگە
 ئەی خەلکی دنیا ئەی یانەیی بەک گرتوو
 ویزدانی زیندوو بی دەنگی بی عارە
 ئینسانیت بوو کوو روویی چی لی ھاات
 ئینساف بوو تۆرا غیرەت بوو چی تارە
 کووای بەینولمیلەل بوو دەنگی ناکا
 حەقی بەشەر لە کام غارا حاشارە
 شوورای ئەمنیەت بوو چی وا بی ھەستە
 خو دەشزانی فیتی کی بوو ئەو کارە
 کی کوردی دیت و ھانی داو مانی گرت
 کی کردوونی تووشی مەرشەیی ئەو مارە
 کی ئەو قەومەیی ھاووژاند و لی لادا
 خو مەنفووری عالەم کرد بەو ئاکارە

بىبىشى بىبى ئىمەي ئاواھان دا

دوایەش دەيكوت حاشا ئەمن و ئەوکارە

زىرىك دەيكوت شوورا و موورا و يەك گرتوو

گىشتى بازىچەي دەستى ئىستىعمارە

ئەوشوئىن گىپرى و رىئوى بازى دەيىنى

ھەر بىو دەس ھىنانى دىنگى و دۆلارە

● کووبا و زیمبابووه موخالی مه حکوومیه تی عیراقن له
حاندی مه سه لهی کورده کان

سالی ههزار و سیسه د و ههفتایه

قه پنی قپانی کوردی دوایی نایه

چاوێک له لیقه ومانی ئەو قه و مهی کهن

ئهی سازمانی یه کگرتووی دونیایه

به کام یاسا و قانون بی دهنگن ئیوه

به زیاد نه بی ئەو قانون و یاسایه

مه گهر له بابا دهم نه بوون قهومی کورد

گهر دوونی دوون به زهی به وان دانایه

گهر عه دلێ ئیجرا کایانهی ئاسایش

سهرو تیپریان خوارد ئەو کووبا و مووبایه

● سوورى دونيا

سوورى دونيا خه ره كى دهر د و به لان
 خاسه بو ئه و ته به قهى خامه ته لان
 كوونه كو خي كه به شى وان ئه ماما
 كاخه مزلى شهل و كوئر و كه چه لان
 سيوه لوو كيكي وه چاوه له خله ي
 مشه يه بو بله سيوى به خه لان
 نه فسى حيزيش ده مپرينى و ده وه پرى
 وه كوو چوارپيى ده مى دهر كى ده وه لان
 حيزى ده ل تا هه يه پيشه ي ئه وه يه
 دزى ئه هلى، هونه ره و حيزى ده لان
 هه له يه به و ده له دل خوش كردن
 خو بپاريزه 'حه قيقى' له هه لان

● سنووری عەقل

بۆ کەشفی کوورەى زوهره و موشتهرى
 رۆیین موشتهرى له دواى موشتهرى
 له مەر چۆنیه تی مرریخ و کە یوان
 یه ک دهیکوت وابوون یه ک دهیکوت ئاوان
 ئەم کەهکەشانه و ئەو حەوتەوانه
 کۆ و کە یوانیش شتیکی وانە
 زوحەل ئاوابوو عوتارید ئاوا
 له سـبـحـهـیـنـیـ را هـهـتا رۆژ ئاوا
 له سەد هەزارى یه کی نەزانی
 هیچی پئی نەما غەیری نەزانی
 له کوورەى مانگى تا ئۆرانووسى
 چى دیت و بیستت یه ک یه ک بینووسى
 له حاند ئەستیرهى سەدسالى نوورى
 عەقل بر ناکا دەبى ببوورى

● شیعړ له تافه تی رووحه

عه زیزم ئاخړی پاییزه سارد و سه رمایه
 نه باوه باسی ته بیعت نه ماوه سه رمایه
 چ واده یی گولۍ سوور و چر و چیاى شینه
 ره شانگ مردووه کفنی سپی له بهردایه
 نه کاره کارى مه پری دى نزیکی چیشتانان
 نه حيله حیلې که حیلان له دهشت و مه زرایه
 نه قاسپه قاسپی که وى دى له بهندهن و ره وه زان
 نه قاره قارى مراوى له بهند و مه ندایه
 قه تارى قازو قورینگان نه ما له سه ر چومان
 کهوت له قاسپه کهوت دهنگى قومریان نایه
 به لام به هیممه تی بیرو ته بیعتی پیرم
 دووباره خونچه ده پشکوون و دینه وه کایه
 شیعړ له تافه تی رووحه گولۍ گه شه نه مره
 حه یات به خشه بژيوه ده می مه سیحایه
 ده می ده بینی به یاری ده کاته باخی گولان
 زه مینی شوړه به رهنگى حهریر و کیمخوایه
 ده می ده کاته ئیره م ئاوری له ئیبراهیم
 ده میکی موعجیزه گهر وه ک عه سای مووسایه
 ده می ریوایه تی مه جنوون ده کا له گهل له یلی
 ده می حیکایه تی یوسف له گهل زوله یخایه

بلئى به بولبول نه گهر گوڭ وهرى و گه لا زهر دن
 شكوفه كانى هوميدى به رپوه له دوايه
 دووباره دینهوه گۆرى هه لاله و به يبوون
 وهنه وشه، سونبول و نه سرين له گه ل گز و گيايه
 دهنه خشى دهشت و چياكان به فه رشى رهنگارهنگ
 تهون گه رپكى به بئى رهنگ و ريسه نه و خوايه
 دووباره قاز و قورينگان له عاسمانى ولات
 سهف و قه تاره ده بهستن هه رايه هورايه
 له بهر شريخه شريخى خراو و هه لديران
 فه لك هه زار په له هه ورى په موى له گوى دايه
 دووباره خيل ده خه ن و چادري هه لده دن له سه ران
 هه واي هه وارى سه ران ئيسته كهش له سه رمايه
 پريشكى ئاورى سمى نه سپى لاوى شوپره سوار
 به دارى ته قلله به رهنگين كه وان ده كا كايه
 كه مالى حورمه تى ميوانه هاوسه دان كه ژ و كيؤ
 كه شهنگه بيړى به كان دهس ده كهن به قاقايه
 ده مئى نه سيمى به يانى په يامى تو دئنى
 به پيچه وان هيه لاي من گه دام له كن شايه
 كه لامى تو نه فهسى گه رمى دا به سينه ي من
 په يامى تو منى بووژانده وه له سه رمايه
 به ئاره زووم كه له لام بايه يار و من كه له لام
 نه گه رچى بووشى به ئاواته وه م له لام بايه

كە تاج و تەختى سولەيمانى باي ئەجەل بردى
تەواۋى سەلتەنەتى روۋى زەۋى لە لام بايە
كە لىم مەلامەتى ھاروۋنى بىئەۋا عەبەسە
ۋەلا دەلە و مەبەسە سىجىرى سامپى گايە
ئەۋا بە ناردنى خونچىكى تازە پشكوۋتوو
ژياۋە باخى گولانم ھەزارى دىم لايە
بلى ۋەرن بە سەياحت بىنن ئەۋ باخەى
ئەۋانى ۋا بە گولچىكى دەلېن بەھار نايە
لە سايەيى سەرى تۆۋە "حەقىقى" ئەۋ كەرەتەش
نەشەى بزۋوتەۋە نەپرى لە سەرمن ئەۋ سايە

بۆكان - ۱۳۶۶/۱۰/۳۰

● جهنگی مه غلووبه

شیخی سنه عدی چ سهیره فهرموویه
 اندرون از طعام خالی دار
 تا در او نور معرفت بینی
 مه عریفهت خواردنه له کن زگ و زار
 هار دهیم من نه گهر به روژ و به شهو
 دوو ته عامان نه خوم به شام و نه هار
 جهنگی مه غلووبه ساز ده بی روژیک
 ساز نه بی گهر پلاوی نیو زگ دار
 ئاشکرا بابه رو ده کا زگه رهش
 قورگ نه قوورینی ورگ نه کا هاوار
 سه عدیا ئیمه بهنده بی شکه مین
 رووت و پابهندی درهم و دینار
 نهو که سانهی نه تو ده یانفهرمووی
 عاله میکن مووه حید و نه برار
 بایزید و جونهیدی به غدایه ن
 خاره قانین و خواجهی نه نثار
 بو نمونهش نهوانه نیو دینم
 چونکه مشته نمونه بو خه لوار
 نهو شه مانه ن که نووری مه عریفه تن
 ئیمه گهل مولحیدی گورسنه و زار

مەریفەت سەبر و ئاقەتى گەرەكە
 ئاقەت و سەبر و ورگی سەر بە دەوار؟
 خۆت كۆتۈۋتە كە مولجىدى برسى
 رەمەزانى بە رۆژ دە كا ئىفتار
 بۆ نەھارى كەسى پلاۋى بى
 بە برنجى سىيادومى بۆن دار
 گۆشتى بەرخىشى بۆ بىكاته كەباب
 دەس لە بۆ جەرگ و دووش بەرى جارجار
 دۆكلىۋىش بە ماستى مەر لىنى
 كەللە بەرخى تىا بىدا حاشار
 گەر بىنى چىلىسى ۋەك من و تۆ
 ئەو بىساتەى دوو چاۋى دەبنە چوار
 من و تۆ سەھلە شىخى سەنعانىش
 چۆرە چۆر چىلم و لىكى دىتە خوار
 نەفسى ئەممارە سەعدىا ھارە
 و قنا ربنا عذاب النار

● کورد زیندووه

قسه ی حهوت و نیو قه پرنی رابردووه
 که سه عدی کوتی کورده هه ر زیندووه
 شه ویکی نه خوش بوو زه لامیکی کورد
 له بهر ژانی گورچووی خه ریک بوو ده مرد
 حه کیم هات و دیتی به حالی دژی
 کوتی حه سته مه تا به یانی بژی
 به ئه مری خودا خووی هه ر ئه وساته مرد
 به لام پاشی چل سالی هه ر مابوو کورد
 حه قیقی قسه ی سه عدی وه ک گه وهه رن
 به خه لکی بلی بئین و لیی داوه رن

● وەرگيزانى غهزهلى سهعدى " هزار جهد بکردم که سرّ عشق بپوشم "

سورپى ئەوينى ههزار چهل وتم له خهلكى ده پوشم
 بهلام چلون له سهر ئاگرم و گر ده گرم و نه جوشم
 ههوهل كه رهت به تهما بووم دلّم به كهس نه سپيرم
 كه لار و له نجهى توّم دى نهما نه عهقل و نه هوشم
 قسيكى خوش له زمانت گه يى به گوچكه ي گيانم
 ئيتير له نيو قسه خوشان له كهس نه هاتووّه خوشم
 مه گهر بپوشى جوانيت و فيتته كه ي بخه وينى
 ده ناگولم ئەمن و چاو له دينى رووتى بپوشم؟
 دلّم په ريوه يه واچا كه نه چمه كورپى سه مايه
 له پى بكهوم و ببينم به شانى خهلكه وه خوشم
 به ئاشتى وهره ئەمرو، له لام به شهو، به زهيت بى
 به چاوى بى خهوى دوئ شهوم و ئەشكى خوئن پرى كوشم
 منت به هيچى له دهس داو منيش له سهر ئەوه سوورم
 كه موويه كى له سهرى تو به عاليه ميك نه فروشم
 به زامدارى ده ليم چا كه شهرحى ژانى برينم
 كه ئى ده ساغ چ ده زانى له ئيشى زامه نه خوشم
 به من مه لى وهره سهعدى له رى ئەوينى كلابه
 ئەمن به وى قسه قه لسم دژى نه سيحه تى تو شم
 به پاى په تى بپرّم چۆلگه باشته ره له به تالى
 ئەگهر نه گم به مرادم له سه رمه بووشى بكوشم

● وه رگيراني غه زه لي سه عدي " هزار جهد بكردم كه سر عشق بپوشم "

سورپي ئه وينني هزار چهل وتم له خهلكي ده پوشم
 به لام چلون له سهر ئاگرم و گرپ ده گرم و نه جوشم
 هه وهل كه رهت به ته ما بووم دلّم به كهس نه سپيرم
 كه لار و له نجهي توّم دي نه ما نه عه قلّ و نه هوشم
 قسيكي خوش له زمانت گه يي به گوپچكه ي گيانم
 ئيتر له نيو قسه خوشان له كهس نه هاتووّه خوشم
 مه گهر بپوشي جوانيت و فيتنه كه ي بخه وينني
 ده ناگولم ئه من و چاو له ديني رووتني بپوشم؟
 دلّم په ريوه يه واچا كه نه چمه كورپي سه ما يه
 له بي بكهوم و ببينم به شاني خه لكه وه خوشم
 به ئاشتي وه ره ئه مرؤ، له لام به شه، به زه يت بي
 به چاوي بي خه وي دوئ شهوم و ئه شكي خوين پري كوشم
 منت به هيچي له دهس داو منيش له سهر ئه وه سوورم
 كه موويه كي له سهر ي تو به عاليه ميك نه فروشم
 به زامداري ده ليّم چا كه شه رحى زاني برينم
 كه ئي ده ساغ چ ده زاني له ئيشي زامه نه خوشم
 به من مه لي وه ره سه عدي له ريي ئه وينني كلا به
 ئه من به وي قسه قه لسم دزي نه سيحه تي تو شم
 به پاي په تي بپرّم چولگه باشته ره له به تالي
 نه گهر نه گهم به مرادم له سه رمه بو شي بكوشم

● تەخمىس لە سەر شىئەرى خالەمىن بەرزنجى

كۆكە ئىسەى ماكى شىئەر دانانم
 كۆكە ئىسەى دەفتەرە كەى دىوانم
 خالە فەر مووئەتى لىت بىروانم
 كۆكە ئىسەى مەوتەنى زانايانم
 خۆشەويستەر لە ھەناو و گىيانم

كۆكە تۆلەيل و ئەمن مەجنوونم
 ھەوئەلەين ئاورى لە دل بەربوونم
 تۆى و تۆبووى مەحەكى ئەزموونم
 كۆكە ئىسەى جىگە لە دايك بوونم
 كۆكە ئىسەى ماىيەى بىرى روونم

دلر فەئىنە كەژ و كىو و دەشتى
 دلگەرە ئاوا و ھەواو جى گەشتى
 كۆكە لوبنانى ئەتۆيا رەشتى
 ۋەك بەھەشتى بە شەنى باى ۋەشتى
 لە حەوت دەر كە بە دوورو ھەشتى

لاخەر و پىگە چەم و بەر رۆژە
 دنج و لاپەر ۋە كوو چى ۋەك لۆژە

بيرو ئه نديشه بـزيو بـسو سوژه
 كو كه هـه ر تـوي به تهنـي به ركوزه
 خاكي كوردانم هـه مووي بي بوژه

خه به ريكي بـده به و ديـيـانه
 تاقى ليـدهن به گول و ريحانه
 خاله مين هـات و له تـو مـيوانه
 پاشبلاغ و قـهـره ليت جـيرانه
 هـم قـزل گـونبه دو ده رويشانه

ديـنه پـيشوازي حـه قيقى و ئاوات
 به شـيـعركوتى وه كوو نوقل و نه بات
 ئه م به ئه و، ئه و به ئه م ئيژى ئه وه هـات
 روژ هـه لاتت گـوله ديـي عـه يشابات
 چـوار ديـوار و قـهـره دا روژ ئاوات

يه ك يه ك ئه و حـه و ته به موددهى حـه و ته
 وه كوو كـيشك چى قـهـره ولى شه و ته
 خاسه كه و ويـزه رى كاتى خـه و ته
 ئه لقه يان داوه له تـو ئه و حـه و ته
 وه ك نه قيمىكى به شاز هـه لكه و ته

له ههموو لایه کهوه رېبازی
 کانی فـهـرهـنگ و نهـدهـب جی رازی
 پـیـری نهـفـغانی خوـدا لئ رازی
 کـوـکه پـتـیان نهـوتی شـیـرازی
 بـوـمه جـی بـیـرهـوهـری و شـانـازی

چا و نه بانه گه ره که بانوکی
 موقله بو کووی چوووه دادا چوکی
 بوم بنووسی مه سهله و چیروکی
 حاجی باپیر و حه قیقی و کوکی
 خاله مینیش بللی یخ دالوکی

● هه ئۆ (شیعی ناسر خوسرهو) وه رگیراوی حه قیقی

روژیکی هه ئۆیه ک به هه وای راه که ویکي
 ده ورووبه ری ده پروانی له سه ر دوندی گه ویکي
 دوای سووکه سرنجی له په ر و بال و په لی خوئی
 شانازی به هیژ و قه وه تی هۆز و گه لی خوئی
 رووی کرده چیا ی به رزو له هاره ی په رپوبالی
 پۆلی په له وه ر تی کهوت ئاهوی که رپولالی
 هه ر مه وجی هه و بوو له شه قه ی بالی ده هانان
 هه ر له و ده مه وه به رزه فری چۆ سه فی وازان
 له و به رزی یه را سییه ری شابالی له عه رزی
 دیت و وتی: ئه ورۆکه منم له و په ری به رزی
 بال و په ری په روازی مه ته عزی می ره وایه
 مولکی زه وی ئه ورۆکه له ژیر بالی مه دایه
 جووله ی په ری می شووله له نیو پووش و په لاشا
 حاشار و بزربوونی له به ر چاوی مه حاشا
 موویه کی له سه ر به حرئ ببینم به قه وه ی چاو
 پيشانی ده ده م سییه ری ئه و موویه له بن ئاو

کئی وه ک مننه لهو عالهمه پهروازی بلئی کەس
 گەر قەقنەسه گەر بازه چ عەنقایه چ کەرکەس
 ناگالە کەلینیکه وه ئەنگیوه جهوانی
 بو پۆلی کەوان، تیری حەوادا له کەوانی
 ئەو تیره کە دەرچوو له کەوان کردی کەوانه
 لای دا له کەوان بـالی هەلۆی کرده نیشانه
 وهختیکی کە دی تیزی پهراویژ به په‌ری خوئی
 ده‌یگوت هەموو کەس خو‌یه‌تی هۆی خیر و شه‌ری خوئی
 تاسابوو له تیژ تیپه‌ری تی‌ئاسن و داری
 چون گه‌یه من ده‌یگوت له سه‌رووی خه‌تی مه‌داری
 ئەو غه‌رپه‌یه‌ی په‌ره‌هه‌لۆ کردی به‌ بـالی
 تی‌ریک بوو له بن بـالی درا، بوو به‌وه بـالی
 سولتانی سه‌ران سه‌ره‌ره‌ژیر بووه نشیوی
 کیت دیوه به‌ ده‌عیه و غه‌ره‌یی مالی نه‌شیوی
 دوی ته‌ختی له سه‌ر ته‌وقی سه‌ری سه‌وزی چیا بوو
 ئەورۆ له‌شی زاماری له سه‌ر خاکی سیا بوو

● گرى تەندوورى دوورى

لە كانادا و ھولەندى راسە با بۆنى گولان دىنى
 دەلەى بۇ دايك و بابان مەلھەمى زامى دلان دىنى
 سەرى ھات و ھەوالى جەرگ و دل سل بوونى بۇ ھىنام
 ئەوئستا شەرحى دوورىم بۇ لە دايك و باب سلان دىنى
 گەلى جاران گرى تەندوورى دوورى دادەمركىنى
 گەلى جاريش لە بۇ ھەلبوونەوھى پۆلووى كلان دىنى
 چەلىكى نامە دىنى دەيكە نشتووى تەقىلەى سەر
 تەلىكى بۇ كولى دل وەك مەلى سەرچل چلان دىنى
 لە سىنەى توورى سىناما عەجەب ئاگر وەشانىكە
 بە بۆنەى لن ترانى بۆنى برژان و كولان دىنى
 كەلاوى كرددووه خوئناوى گۆلى دل بەوى حالەش
 لە بۇ پربوونەوھى زووزوو بەلا وئىنەى ملان دىنى
 لە گيانى پىرو زورھانى وە كوو من چى دەوى گەردوون
 كە دايم چەشنى بارانەى بە باران موشكلان دىنى
 پەرى گول رادەخابۇ رىچكە چە كمەى مامزە زىر ئەمما
 لە بۇ كۆلانى پى پە تيان بە كۆلان پىكولان دىنى
 حەقىقى بۆى كراسى يۆسفى بۇ بابى ھىنابا
 لە بۇ تۆش نامە وەك رىحانە چەل چەل چلان دىنى

● تەخمىسى حەقىقى لەسەر شىئىرى سەيد جەمىل ھاشمى

شكا پشتم لە قورسى بارى عسىانم خودا تۆبە
 لە قاپى رەحمەت ئاتاجى ئىحسانم خودا تۆبە
 جەرگ سووتا لە تاوانم بە تاوانم خودا تۆبە
 ئەسیری بەندیخانە و داوى شەيتانم خودا تۆبە
 بە داوینى بەزەى تۆ دەست و دامانم خودا تۆبە

لە رابردووی ژيانم عاجزو روو زەردو خەمبارم
 نە کار و کردەووم چابوو نە دلخۆشم بە ئاکارم
 خودا تۆبە پەشیمانم خودا تۆبە خەتاکارم
 لە ھات و چۆ و قسەوباسى خەراپ و کارى نابارم
 پەشیمانم پەشیمانم پەشیمانم خودا تۆبە

نەفس ھانم دەدا ئیندى زەماندا سەن کیمی ھانى
 بە تەقوا پیری کەنعانی بە جوانی یۆسفی سانى
 خوداوەندا بە ھانام بېی لە حیلە و مەکری شەيتانى
 ھەتاکەى نەفسى شوومم پېم بلی تۆ خانى خانانى
 بلیم خۆت لى نەگۆرى تۆزى بانانم خودا تۆبە

تەمەن رۆیى بە فیروۆی نەماتین و نەماتوم
 ئەگەرچى پیرو دەبوا پوختە بايەم ھېشتە ھەر خام

لە بىارى دىل بىە دىنيابى و تىمىاع و ئارەزوو لوم
ئەوا پىر بۆتەوۋە سەرچاۋە كەى چاۋى دىل و چاوم
بىە دار و بەرد و پووش و خۆلى تاوانم خودا تۆبە

لە حالم ئاگەدارى غەبرى تۆكى بىتە ھاوارم
فەلىكى تەمبەل و جووتىر و تۆۋچىنىكى ساكارم
لە دروئىنەى بەروبوۋى بەرھەم پالىكى لاسارم
ھەتا ئىستا ھەلم ئاۋىشتوۋە خۆيانى ئاكارم
كەچى ھەر كايە دەسكەۋتى شەن و شانم خودا تۆبە

حەد و مەرزى نىە و نابى كەمالى رەحمەتت يارەب
بەيارم گەر بەيارى بى ھەۋالى رەحمەتت يارەب
دىلۆپىكى بەسە ئاۋى زولالى رەحمەتت يارەب
ئەگەر بىتوۋ شىنەى بىنى شەمالى رەحمەتت يارەب
لە كۆتەل دىتەدەر ئەمجارە خەرمانم خودا تۆبە

سپى سەنگى سەرم لى بۆتە مەستوۋرەى سەرى قەندىل
لە بۆ ھەستاندم ھاوار دە كەن لىك مەلغە و ھەندىل
لە بەندىخانە كەى توۋلى ئەمەل دا كى يە ۋە ك من دىل
لە قالۆرى لەشم ئالا پەرۆى رىش و عەبا و مەندىل
لە لاي مىندالەۋرگان بوۋكى بارانم خودا تۆبە

فهله ک مالی رمی دهردی نهویندارانی بو ناردم
 نهمن ئاتاجی نوشم ئیشی زامارانی بو ناردم
 له پی که وتووی گوناهم باری سه ربارانی بو ناردم
 خودایا زور شوکر هه وری به زهت بارانی بو ناردم
 که فرمیسکه و به خور دهرژی له چاوانم خودا توبه

'حه قیقی' وام به دل دادی نه گهر به نیازی به خشین بی
 ده بی دهسته و دو عاوگوی راگری ئاوازی به خشین بی
 وه سیله ی پی دهوی حالی له ره مز و رازی به خشین بی
 'جه میل' تو سه ر به خو ریت ناکه وی داخوازی به خشین بی
 به هیوای ئاوریکی پیری پیرانم خودا توبه

● بانگيشتن

قازى ئەحمەد بەليني داينى پار
 دەعوەتن كاله باغه كەى بە نەهار
 سالى حەفتايە هەشتى خەرمانان
 رۆژى هەينى قەرارى ميوانان
 گەرچى مانگى سەفەر بوو ئەو سەفەرە
 ئيمە پين وابوو ريكى حەجن لەبەرە
 كاكە باس و ئەمير و مەولانى
 كاك فەتاح و جەزاي سوله يمانى
 باغى قازى لە دىيى برايم ئاوا
 ئيره مېش پيم شتيكه هەر ئاوا
 باغ چ باغ عەينى باغى شەددادى
 خەم رەولينيكە لەو پەرى شادى
 سەروربن چەشنى عاسمان شينە
 گول هەيه و گل نيه بە قەد پينه
 دارە سيوى پتر لە ئەزميرەن
 سيوه لاسوورە كانى ئەستيرەن
 بە چنارى تەنيوه چوار دەورى
 چ چنار نووكى گەيوەتە هەورى
 شەتى بەغدا لە حاندى كانالى
 وەك زناويك دەچى لەبەر پالى

جهغه تووش ئاوی بهش به شه و قوّل قوّل
 زوره ئاوما لکی جی گری گازوّل
 هره سی سیوه کان رهنیوینی
 نیه جهو جی به نهوتی کوپینی
 گهر نه بی میچی هوده کهی ئاسن
 ههیه داربووزی سهختن و راسن
 بو تهماشای سنووری ری کهوتم
 له زهمهندی گرام و تی کهوتم
 لهو سهری سهروی ناز و سیوی سوور
 دوور به پیرمانه وه دههاتن سوور
 سیبهری بی سهری ههمانی گرت
 شوپه بی زیز بوو لی و مانی گرت
 زوهره ره خسی جهمهل سهری دانا
 زوحه لیش ریشی دایه ناو، رانا
 موشتهری هات و سهوری هینا گور
 دهستی کرده گرین نهسه د زور زور
 جهدی چه شنی کهوی کهوت له فیره
 که له پر دهلوی دی له حووتی پره
 که هکشان خووی و دایه ره و دهستهی
 زیروه شان بوو له خووشی نهو ههستهی
 بو عوتارید نه ما بوو خوورانان
 قامکی جهسره ت نه بی له دم دانان

به نه واری مه قامی سه ید نه سفهر
 باغ و بهر گشتی رووحی چوو بو بهر
 چای سه یلان و قهندی شیروانی
 نه چیه وی تام و چئیژی نازانی
 ساحه بی و کاله کی نه ته نزی بوو
 کوپ نه دیبانه بوو نه ته نزی بوو
 سهر برا گیسکه رهش کرا به که باب
 راخرا سفره کووه بوون نه حباب
 لیندرا بهر به سیلی گوشت گیسکی
 دوئی ترش بردی ئابرووی ویسکی
 بولبول و قومری هه دوو خوشخوان بوون
 نازری نه زمی سفره و خوان بوون
 مونته قیمی برای له پشتی بوو
 قازیه و بو قهزا له پشتی بوو
 باغه وانیش محه پرهمی ناوه
 من کهسی وام نه دیوه له و ناوه
 من و تو سه هله کی وه تا زیوه
 له سه فهدا محه پرهمی دیوه
 زور بهر روو خوشی خزمه تی کردین
 خه فته تی کوون و نویی له بیر بردین
 هه ده بی وایی خانه خوئی و خه ده مه
 ره بی دوور بن له گیچهل و سه ده مه

نازمیری مه گهر به هوئی نه بجهد
 باسی خاسی نه هاری کاک نه حمهد
 پیاوی زانا و نه دیب و دانشمه ند
 وه کوو قازی ده بی مه تین و مه ند
 هیئنده میوان نه وازه وهی زانی
 مییشه کهی سه لسه بیله میوانی
 به سه ئیدی حه قیقی نه وه نه قله
 چه نه لی دانی زور دزی عه قله

۱۳۷۰/۶/۱۲

● هاواری سهردهشت

ده لپی باغی بههشته شاری سهردهشت
 چپر و چپو و چه م و جو باری سهردهشت
 بهری سهرو و چناری سیو و ناره
 هه نار و سیوه داروباری سهردهشت
 گولی شاننه بیپاریزه یاره ب
 له بای فیتنه گول و گولزاری سهردهشت
 له چاوی بهد به دوور بی کیژ و لاوی
 نه ژاکی قهت گولی بیخاری سهردهشت
 شهوی سوبح و شهوی بانه وهلی نا
 ههمی سوبح و ههمی نیواری سهردهشت
 له زمزیران وه سه رکه وتن چ خوشه
 عهین رهنگین کهوان رووکاری سهردهشت
 له سهردهشتی ته بیعت وه ک بههشته
 کهژ و کیو و چیای پر داری سهردهشت
 نه گهر پیت خوشه سه رخوش بی وه خوینه
 له دیوانی منا شه شعاری سهردهشت
 به دینداری و دلاوایی له میژه
 به نیون میله تی دینداری سهردهشت
 به بومی دوژمنی خوین مژ خه رابوو
 نه ما داری له سه ر دیواری سهردهشت

جگهر سووتاوو بۆ دهستهى شههيدان
 دلئيش زاماره بۆ زامارى سهردهشت
 ژن و مندالى بى باوان و تاوان
 نه مان و مان له بن ئاوارى سهردهشت
 جهنازهى دايك وبابان چۆ مهزارى
 به دوويدا دلبر و دلدارى سهردهشت
 له شارى نيشتمان و كوردهوارى
 كهسى نهمدى نه بى غه مخوارى سهردهشت
 ئيلاهى دوور كهوى ئافات و ئازار
 وه كۆى دوژمن كهوى ئازارى سهردهشت
 له شاران و له ديهاى دهيانگوت
 له بير ناچيتهوه كوشتارى سهردهشت
 بهلام دهردى ههله بجهى بوو به سهربار
 گرانتىر بوو له خهدا بارى سهردهشت
 له سهر خووى را به هاوارى ههله بجه
 له گهردوون تىپه پرى هاوارى سهردهشت
 بگهى خوايه به حوكم و قودرهتى خوت
 به هاوارى ههله بجه و شارى سهردهشت
 حه قيقى ئاره زووى وايه به خووشى
 ببينى ئه و كه پرهت ديدارى سهردهشت

● کونه چیرۆک

له شهست و ههوت و ههشتی دواى سێزده

تهمه ن ههشتاد و ههوتى ره بهق بووم

وهیل و زه مه ره ریر ههردووكم دیون

له یه کیان برژام لهوى دى رهق بووم

له ژوورئى كهوتووم به گهرماى هاوین

چونكه به شهختهى زستان ته بهق بووم

هه ر به نهقه نهق دهر و ژوور ده كم

پييم وايه كه بووم به نهقه نهق بووم

خولاسه زستان رهق بووم له سه زمان

به گهرماى هاوین چاو به مۆلهق بووم

هه وهل زه مه ره ریر دووههم وهيلم دى

پاك بوومه وانئى گهر موسته حهق بووم

له لای هه ندى كان كوونه چیرۆكم

هئیند پیرم عهتف به ماسه بهق بووم

● حه شری هیلکه

دیک به مامر: حه شره ئه ورۆ له و بهری
 وا وه کۆ بوون ئادهمی و جنن و بهری؟
 مامرئ پیی گوت به قرته و گاره گار:
 حه شری چی؟ هیلکهی ددهن مردووت مری
 بۆ ته ماشا دینه گوئ سوانهی فهلهک
 جهدی و دهلو و حووت و زوهره و موشتهری
 موشتهری زههرهی دهچی و زوهرهش زراو
 کاتی دین و سهف ده بهستن موشتهری
 بیچوه له گلهگ دیته مه شقی هه لفرین
 تاده گاتی نۆبه، قهه تووکی وهری
 نۆبه تیت بیی و ئهوی روژی نهچی
 جیره سووتاو هیلکه تیداچوو سهری
 بالی لیکدان و وه قوو قوو کهوته وه
 دیک له خووشی گاره گاری مامر

بۆکان ۱۱ ی ره مه زانی ۱۴۰۸ ک

۱۳۶۷/۳/۸ ی هه تاوی

● مەپرۆكىك و بزىنۆكىك

مەپرۆكىك و بزىنۆكىكى پىر و لەپ

رۆيشتن بۆ شىو و دۆلىكى لاپەر

بووژانەو ھەر رۆژى لە دۆلىكى

دەتلانەو ھەر شەوى لە مۆلىكى

شەوگار درىژ و مانگى سەرماو ەز بوو

بزن دەلەرزى و بە سەرما وەرەز بوو

رووى كرده مەپرۆتى زىستان بەرپۆ

ھەر بىنا رۆژىكى دايدا كپرپۆ

با ھەوللى ھۆلىكى بەدەين لەو دۆلە

خانە ژوورانە كاتى سەرماوسۆلە

مەپرۆتى خورىم خۆش بى ھۆلم ناوى

تۆرەق ھەلدېى تاوى نەچىە بەر تاوى

بزن بە ھۆى شاخ و سىم چەند ئىوارى

ھۆلىكى كۆلى لە قەدى پەسارى

ئەو رۆژە ھۆلى ساز كرد و تىپى خزى

بۆ شەوى را بەفر بارى و پەز تەزى

كورتەى مەپرۆكەو بزىنۆكەى بە كوردى

شەوئىكى گورگى تىپى رۆھات و بردى

● گرانى

گرانى... لە موستەزەف دەرىنا
 دەزانی چۆن وہ کوو کەنگر بە پیشکی
 بە جیقنە و میقنەوہ و تووک و پەر و بال
 سەدو حەفتا تەمەن کیلوی مریشکی
 لە گام پرسی ئەتۆ کیلوت بە چەندە
 لە سەووری عاسمانی دا بە لوشکی
 لە نرخى زىر ئەدا رۆنى نەباتى
 بىرنجىش گە یوہ تە نرخى زرىشکی
 ھە تاکوو جیژنە لی نانیم پلاوی
 دە ترسم بیته قاتی نانی ویشکی
 پە یامی من بەرە بو قەندی کەللە
 بللی دوو عاکە برمی مالی مشکی
 دە سیپە ی چایی سەیلان دایە چایە ک
 خوروو دینیتە لەش وہ ک زوو بە رشکی
 بە های گازولی بوگەن بو تە خوړە
 دە بینم خوړە کەش بی تینە تیشکی
 ھەموو کون کون بوو بەرگم چەشنى جەرگم
 بە گرفە ی شووی تەر و قرچە و پریشکی
 بە دینم پیکە نینت دی بە دینم
 کە ویک ھاتووم لە سەرما چەشنى ژیشکی

کشیشی را شنیدم در کلیسا
 چنن می گفت از فرمان عیسا
 کسیتان گر ز ند سیلی به رخسار
 میاشوبید بروی هیچ زنهار
 اگر بر راست زد، چپ پیش آرید
 وگر چپ، راست را بروی گمارید
 زجا برخاست ماهی عنبرین روی
 گشود از یکدگر لعل سخن گوی
 که بهر سیلی این حکم مبین است
 و یا در بوسه هم حکم اینچنین است؟

● ترجمه به کردی

قهشیکم بیستووو چوو بوۆ کلیسا
 به خه لکی راگه یاند ئه حکامی عیسا
 وتی کاتی کهسی زللیکی لیدی
 به گزیا نه چیه وه نابی بلیی وای
 ئه گهر لای راسته بوو چهپ بینه پیشی
 ئه گهر چهپ، راسته با زه حمهت نه کیشی
 هه لستا پی کچیکی ماه روخسار
 ده می لیک کرده وه رووی کرده حوززار

وتى ئەو نوكتە ھەر بۆ زللە وايە

وہیا حوكميكة بۆ ماچيش رەوايە

بۆكان - چوارشەمە ۱۳ ى ئازەرى ۷۰

۱۳۶۱ رەنەسەنە ۵۱

۱۳۶۱ رەنەسەنە ۲۱

● شعر از حسان بن ثابت انصاری در مدح پیامبر اکرم (ص)

واجمل منک لم ترقط عین و اکمل منک لن تلدالنساء
خلقت مبراً من کل عیب کانک قد خلقت کما تشاء

وه رگیږانی به کوردی "حه قیقی"

۱۵ ی ره شه مه ی ۱۳۶۵

جوانتری له تو نه دیوه قهت چاو له دایکی نه بووه کهس به وی شیاوی
خهلق کرای بهری له کوللی عه یی ده لپی به که یفی خؤ خهلق کراوی

* وه رگیږانی به فارسی "حه قیقی"

۱۶ ی ره شه مه ی ۱۳۶۵

جمال چون تو را ندیده دیده نژاده مام چون تو برگزیده
بری زعبیت آفریده گویی خدا به میل خویش آفریده

● شاه عه بدوئلا دپهلوی (قدس سره)

وفدت علی کریم بفر زاد من المحسنات و القلب السليم
فحمل الزاد اقبح ما راينا اذا كان القدوم علی الکریم

● حه قیقی "تهرجه مه"

بو مالی که ریمیکی ده چم بی تیشوو بی کرده و هیه کی چاک و بی قلبی سه لیم
دیومانه که چهنده عه یبه تیشوو بردن کاتی که ده چی ده بی به میوانی که ریم

۱۵ ی گولانی ۱۳۶۷ ی هه تاوی

لیت الشباب یعود یوما فاخبره بما فعل المشیب

● ته رجهمه ی حه قیقی

بریا لاوی گه پراباوه رۆژیکه بۆم گه پراباوه چی لئێ کردم پیری

● ● ●

ایا بومتی قد عششت فوق هامتی و ماواک من کل الدیار خرابها

● ته رجهمه ی حه قیقی

ئه وایۆیه هیلاندهت له سه ره سه رمه کونده بوو

له کوللی ولاتیکی ئه تۆ جیت که لاهیه

● ● ●

این همه آثار روشن وین همه خلق بدیع

کورچشمی کو نبیند کردگار خویش را

● ته رجهمه ی حه قیقی

ئه و هه موو ده سکرده جوانه و شوینه واری ریک و پیک

کویره ئه و چاوه ی نه بینێ کاری وه ستاکاری خۆی

● شه مسی ته بریزی

آن روح را که عشق حقیقی شعار نیست

نابود به که بودن او غیر عار نیست

● تەرجەمە ی حەقیقی

ئەو عاشقیکی عیشتی حەقیقی نەبێ شوعار
مانی نەمانە، بوونی نەبوونە، ژیانی عار

● ● ●

● شاتر عەبباس سەبووحی

بەد از این از عوض اشک دل آید بیرون
آب چون کم شود از چشمه گل آید بیرون
یار آمد پی دل بردن و در سینه نیافت
دزد از خانه مفلس خجل آید بیرون

● تەرجەمە ی عەبباس حەقیقی

دیته دەر دل لەو بەولاو لەباتی ئەسەری
چاوی کانیای بەرەو وشکی قورپاوی دەگرین
یار لەبو بردنی دل سینه گەرانەیدی وتی
وێک دزی مالی گەدا وەختە لە شەرما بمرین

● بۆکان - جمعه ۲۰/۹/۱۷

لە شار و دی ئەوێ هەلدین لە زیدی
بەخپلم هەر بەرابوونی یەکی دی
خەلک لانی کەمی سالیک بەرپۆن
خەفووری یەک و چان گەبیه سوئیدی

● سه عدی علیه الرحمة

اسب تازی اگر ضعیف بود
همچنان از طویلله خوربه

● ته رجهمه ی حه قیقی

شیخی سه عدی غه ریقی ره حمهت بی
ههر قسیکی هزار گوهه ره دینی
کوتی نه سبی ره سهن چکولهش بی
نیسته شهش حه و ته ویله که ره دینی

● سه عدی

رفتی و ماند ما را نار غم تو در دل
از کاروان نماند جز آتشی به منزل

● ته رجهمه ی حه قیقی

رویشتی ما له بومه پولووی خه مت له دلدا
چی ما به جی له کاروان غه یری سکل له کلدا

● سه عدی

مردیت بیازمای و آنکه زن کن
دختر منشان به خانه و شیون کن

● تەرجەمەى حەقیقی
بیاوه تیت تاقی کهوه جا بینه زن
کچ له مالى دامهنى تاسه به بن

● نیزامی
خمیده پشت ازان دارند پیران جهان دیده
که اندر خاک می جویند دوران جوانی را

● تەرجەمەى حەقیقی
دەزانن پیر له بۆ کۆم دەبنهوه و دەپروانن بهر پئی یان
له بۆ رۆژانی لاوی چاو ده گیرن ون بووه لی یان

● مەرحووم سەیفی قازی
یلدا گجەسى بىردى ایلدا بىر اولوریلدا
بیلیم بو نجور ایل دی بىر آیدا ایکی یلدا

● تەرجەمەى حەقیقی
مەعلوومە شەوى یەلدا جاریکه له سالیلدا
پیم سهیره له مانگیکی کۆبوونهوه دوویەلدا

● نازانم هی کی یه
ای کاش هر دو گوش من احول بۇدی چو چشم
تا هر چه گفتمی از تو مکرر شنیدمی

● تەرجەمەھى حەقىقى

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

بەداپنا ●

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

بەداپنا ●

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

بەداپنا ●

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

بەداپنا ●

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

بەداپنا ●

بىرىا دوو بىسەرم وہ کوو چاو خىل بوایه من

تا هەر قسىكى تووم دوو كەرەت بىستبايه من

ئايبارى گەر جەرىمە يىشم بكا
من له ئاواسەرفە جوویى كەم دە كەم
خوانە خواستە بئیمە مالت دە فەدە یە ك
مستە خۆلېك دینم و تەیمەم دە كەم
تالە ترسی فیشی ئاوسە كتهی نه كەى
نویژه كانیشم به قەسر و جەم دە كەم

هەر حه و ته بهق ئاسمان و چی تی دایه
هەر حه و ته بهقی زهوی له گهلا ده ریايه
قه تریکه له ده ریايه ک و زه پرپیکه له روژ
چون هه رچی هه یه کون فه یه کوونی خوایه

تا وه ختی ماوم لییم لیو گه زانن
وه ختیکی مردم قه درم ده زانن

وشەي نامۆ لەسەر دۆل چەشنى بەردى بېستوون سەختە
 وتەي شيرين لە دۆلدا ريشە دادە کوتى دەلېي تاکە
 لە مەيدانى ئەدىبى دا حەقىقى ئەسپە كەي وەستا
 لەوەي بەولاولە مەيدان داری نۆبەي ئۆبەيە كاکە

ئەو نان و خوانە و سفرەي ئەلوانە
 نىعمەتى خوانە و ھەر لەوي جـوانە
 كەي دىتە ئەژمار ميوەي جوراوجور
 بى قفل و ئاچەر مور نە كراو و مور

ئەگەر پشتت خەمى بارى گوناحە خەم مەخۇ عاسى
 دەزانى چۆن خەلاست دى لەژىر ئەو بارە عسىانە
 لە قاپى كىبرىيى چارە گريانە برۆ بگری
 دەواي دەردى گوناحان تۆبە و ئىستغفار و گريانە

درختی که تلخ است وی را سرشت
 گرش در نشانی به باغ بهشت
 ور از جوی خلدش به هنگام آب
 به بیخ انگبین ریزی و شهد ناب
 سرانجام گوهر به کار آورد
 همان میوه تلخ بار آورد

● وهرگیراوی حه قیقی

ئه گهر داری بهر تالی بهر پال و دهشت
 بهری بیچه قینی له باغی بههشت
 له جوّباری جهننه تئه گهر وهختی ئاو
 بدیّری به ههنگوین و شه کر و گولّاو
 ده بینی ده میکی گه یشتی سه مهر
 هه ر ئه و میوه تاله ی هه بوو دیّته بهر

جوانە گۈل خۇنچە گۈلۈم ۋە ك دەم ۋ لېۋى تۇ نا
 بى ۋ ھەنارېش خىرۋېپ ۋە ك مەمى سېۋى تۇ نا
 گەرچى زۇر شىرنە ھەنگۈيىنى شەمە تروۋكە بەلام
 بە مەزەي نۇبەرە ماچېك ۋ جىۋى تۇ نا
 شۇرشى مۇتتەفقىن ۋ گېرى فېتنەي نازىم
 دىۋە ئەمما بە بەزەي فېتنە بىزۋى تۇ نا
 مەن بەزىۋى ھەرەشە ۋ لاشەپرى دوو چاۋى رەشم
 لە ھەر ۋ گىفى حەرىفانى دىزىۋى تۇ نا
 نەۋەسانى ھەيە بازارى تەلا ئەمما ۋە ك
 دلى مەن بۇ پەل ۋ پوۋزى ۋە كوۋ زىۋى تۇ نا
 دەفتەرى سەبتى ئەۋىن مېھرو ۋە فاشى تىدا
 ئۆگىرىم بەۋىە بەلام بىچگە لە نىۋى تۇ نا
 بۇ پەشىۋى گۈلۈم ئەي ماۋەي ژىنم بە فېدات
 بۇ حەقىقى نەزبان سەھلە پەشىۋى تۇ نا

به ریژ کاک ئه حمهد جه نابی قازی

فه رزانه و زانای خودا لی رازی

ویڤرای سلاوم کۆلکه زیڤرینه

هاته خزمهتت بو په پو و پینه

باغی به په رزین پرژی زور پیوه

قوولی لی هه لکه و هه لی په رتیوه

وه کار خه زه ینت وینه ی بزارچن

تو خواوهن باغی بو تو بزارچن؟

به رز و نزمی هه ن ریڤ و پیکی که

خوار و خیچت دی راست و ریڤکی که

چاوه روانیش به له چاپی جوانی

وه ک شه ونم نه بی نیو میتر پانی

وای روون و رووکه چه شنی ئاوینه

ئاگادارت بی خودای بی وینه

● بانده لار

هه والی داشه مالی خاکه لایوه قه ناری خنای بانده لار به لایوه
 نه بیعه تی به هاری دایکی لایوه له هدر بز یو بیه ک نه فس بز لایوه
 وه دهر دهنی ده لای نه وه ش به شیوه

به هاره کات و ساتی سه یر و گه شته چر و چیا عه بن ده لای به هه شته
 هه وای دهری چ به ندهن و چ ده شته ده لای نه سیمی باغی دهر که هه شته
 پلووسکی عه تری گول به ره و نشیوه

خه لاتی کیو و که ز کران حه واله گول و وه نه وشه سو یسنه و هه لاله
 نه وهی که شیو و دو ل و شان و یاله هه موو کرانه بووکی چارده ساله
 قولانج و بست و بالی نیوه نیوه

له هاره هاری چوم و ناوی جاری له دهنگی سار و بولبول و قه ناری
 له بهرز و نزم و به ندهن و بناری دهران له ریوه پر ده که ن نه واری
 دووباره بو ت ده لینه وه له جیوه

مه حاله حه وته وانه بینه رازان ده لاین شهم و خه ج و خه زیم و خوازان
 له گه ل جحیلای خیل و ته قله بازان به مه کوشین و لیو مزینی سازان
 ره وهز به تاشه وه قه ره ولی کیوه

به هو ی بزه و نیگای بهس و مرو تی لهرز گه شته مهرز و تیپه ری تی
 دل و نه وین ده بن به بهرد و نهستی نه وهی جه وانی دیوه تیده گا تی
 که تامی ناوی زین مزینی لایوه

منی خبومار و مهستی بو نی شه بو به شه و وه دهر که وم مه لای به شه بو
 که مانگی چارده سه رکه وت له ناسو به خنده پی ده لیم به خشه چی تو
 که وه ک نیگاری من ده چی به شیوه

زه مانی زوو خه تاوخته ن نه دیتوو توخوونی چین نه که وتوان به تیتوو
شیعاریان ده دا له بو من و توو نه گهر له موشکی چین بگا به لووتوو
که بشمرن ده ژینه وه له ریوه

حه قیقی به یت و باوه چین و ماچین خه تاوخته ن له چاو ولاتی تو چین
ده لئی به هه شته گهرچی لیشی ده رچین چر و چیا ی چرۆیه چین له سه ر چین
گوله و وه نه وشه یه هه نار ه سیوه

به قا به من که گوئی مه ده چهره ندان هه رو هه واری نه زمهر و سه هه ندان
به سه ر نه چی به سه ر بچۆره له ندان حه یاتی نوئی یه سه یری به ند و مه ندان
هه وای ده می مه سیحی پیوه زیوه

● ۋلامى غەزەلى ئەحمەد پەنا

ھۆنەرى خاۋەن ھونەر زاناي بەرپىز ئەحمەد پەنا
 ۋەك غەرب يادى دەكەم ياليت كىتىم غىدنا
 شىئەرە شىۋاكەت براكەم تامى ئاۋى ژىن دەدا
 نىعمە تىكى خاۋايە تەبى شاعىرى اعطالنا
 گەۋھەرى نىۋ بەھرى شارىكى شىاي شانازىە
 ئەى ھەزار ئەھسەن لە تۆ شارى سەنى شايان 'ئنا'
 حەقتە چى بىژى ۋە كوۋ دوردانە جاۋىدانە بى
 مەستى بادەى مەعرفەت ئاكارە كەى نابى فەنا
 دل بە دەريادان لە لای ناشى غەۋاسان حەستەمە
 پەى بدا يا پەى نەدا ئاسانە بۆ ئەھلى شەنا
 نەيشە كەر حاشا بە شىرىنى لە شىئەرت تىپەرى
 ئافەرىن بۆ فەكرى بىر ۋ سەنەتت ئەحمەد پەنا

بۆكان - غەبباس حەقىقى ۷۴/۳/۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و سپاس بی حد و قیاس خداوندی را سزااست که پروردگار عالمیان و گرداننده چرخ زمین و فرازنده آسمانهاست. خداوندی که آدمیزاد را بر سایر موجودات عالم برتری داده و با خلعت امتیاز (ولقد کرمننا بنی ادم) به مقام والای اشرف مخلوقات رسانیده و به شرف (تبارک الله احسن الخالقین) آراسته و جلوه گر ساخته است. آفتاب و ماه و ستارگان و ابر و باد و آب و خاک که ابزار چرخ حیاتند در خدمت این موجود خاکی قرار داده است. روزی رسانی که همه جانداران روی زمین از خوان نعمت بی دریغش متنعم و برخوردارند:

روزی خود می خورند منعم و درویش

قسمت خود می برند پشه و عنقا

پروردگاری که با اعطای امتیاز آیه: (ان الذین عندالله الاسلام) دین مبین اسلام را بر سایر ادیان برتری بخشیده و با اعلام آیه شریفه (ان اکرمکم عندالله اتقیکم) درس دوران زندگی و خداپرستی را در سرلوحه حیات بشری سرمشق قرار داده است. سلام و درود او به روان پاک سرور انبیا و اشرف اصفیا و خاتم انبیا حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله و اصحابه و پیروانش باد. الی یوم الدین آمین یارب العالمین.

عباس حقیقی

بوکان - خرداد ماه ۱۳۷۳

● ستایش

حمد بی حد و سپاس بی شمار
 آنکه ذرات زمین و آسمان
 آنکه ابر و باد و آب و خاک ازوست
 آنکه شایان سجود است و رکوع
 خالق ارض و سما بالا و پست
 کائنات از هستی وی آیتی
 داور روزی رسان و کارساز
 آفتاب و انجم و اقمار ازوست
 صد هزاران کهکشان در کهکشان
 ماه همه در خواب و خور بیدار اوست
 گل به صحن باغ و بستان ریخته
 رنگ و بوی گل از او بلبل از او
 سفره خوانش چه در بحر و چه بر
 مور و ماهی ریزه خواران زین نعیم
 گل شکر از نی زسنگ خاره آب
 از بیان قدرت و مجد و جلال
 لشکر اندیشمندان فوج فوج
 راه بی پایان و ما را پای شل
 غرق شد کشتی در این دریا هزار
 پس هم او را می سزد حمد و سپاس
 هست تنها لایق پروردگار
 هست در تسبیح و تقدیسش زبان
 ماه و خورشید انجم و افلاک ازوست
 واقف از هر ما وقع قبل از وقوع
 کردگار خلق و امر و آنچه هست
 نیست مخلوقات او را غایتی
 خالق اندیشه و دانای راز
 جامد و حی، خفته و بیدار ازوست
 از علو قدرتش دارد نشان
 ماه همه در دار او بی دار اوست
 جسم و جان و دل به مهر آمیخته
 این و آن زو دلبر و بیدل از او
 اندر او الوان نعمت خشک و تر
 دوست و دشمن اندرین قسمت سهیم
 گل ز خار آرد برون و زگل گلاب
 کائنات و جمله هستی هست لال
 غرق در دریای اقیانوس موج
 یادم آید بیتی از شیخ اجل
 تخته‌ای پیدا نشد اندر کنار
 آن سپاسی کو ننگجد در قیاس

بحرها گر حبر گردد بارها
 خامه گردد بیشه و نزارها
 حمد او را نیست بس در یک نفس
 چاره تنها عذر تقصیر است و بس
 رحمت حق تا قیام یوم دین
 بر روان پاک ختم المرسلین
 بر محمد رحمة للعالمین
 نور شب رو هم رهش روح الامین
 آن کلیمی عرش یزدان طور اوست
 پرتوافکن تا قیامت نور اوست
 در کلام دوست ما زاغ البصر
 رحمة للعالمین خیرالبشر
 در نبوت خاتم پیغمبری
 انبیا چون حلقه انگشتری
 شهسوار راهی عرش برین
 پیشوا و زبده سالار و امین
 لیله اسرا جمالش چون سراج
 یا مه دو هفته در شبهای داج
 روی ماهش در شب دیدار حق
 مهر عالم تاب شد زانوار حق
 باد رحمت تا قیامت بر دوام
 بر وی و بر آل و اصحاب کرام

● تخمیس حقیقی بر غزل سعدی در نعت حضرت محمد
صلی الله علیه و اله وسلم

عرش برین کاخ با جلال محمد ماء معین زمزم زلال محمد
بدر دجا روشن از لیال محمد ماه فروماند از جمال محمد
سرو نباشد به اعتدال محمد

همره و مهمان کدام و خانه خدا کیست عز و شرف یافت این و آن دگری ایست
فخر زمین بر سپهر و مهر جز او چیست قدر فلک را کمال و منزلتی نیست
در نظر قدر با کمال محمد

دسته شهباز برج فیض و کرامت پیر طریقت شیوخ شرع و امامت
در سر هر یک هوای آن قد و قامت وعده دیدار هر کسی به قیامت
لیله اسرا شب وصال محمد

رنج به ایوب داد و صبر نفیسی حزن به یعقوب و اجر بوی قمیصی
چون به ازو کس نبود یار و انیسی آدم و نوح و خلیل و موسی و عیسی
آمده مجموع در ظلال محمد

صفوت آدم به پای صفوت او نیست ملک سلیمان مضاف شوکت او نیست
امت برتر به غیر امت او نیست عرصه گیتی مجال همت او نیست
روز قیامت نگر مجال محمد

مهر تو جویم نه زیب و زینت فردوس لطف تو خواهم نه ناز و منت فردوس
چون همه حور و قصور و مکننت فردوس وانهمه پیرایه بسته جنت فردوس
بو که قبولش کند بلال محمد

پا شد و پاشید کهکشان که بیفتد توده پروین دوان دوان که بیفتد

نیّر اعظم جهان جهان که بیفتد همچو زمین خواهد آسمان که بیفتد
تا بدهد بوسه بر نعال محمد

در ظلمات است آب و خضر نیابد چند صباحی است عمر گو نشتابد
مرغ حق از شوق این نوید نخواهد شمس و قمر در زمین حشر نتابد
نور نتابد مگر جمال محمد

معشر ارواح قدس در تب و تابند خیل ملائک بگوی تا بشتابند
گو بشتابند آنکه اهل کتابند شاید اگر آفتاب و ماه نتابند
پیش دو ابروی چون هلال محمد

آنکه در اقلیم هست نیست همالش دیده دوران ندیده است مثالش
گوش مرا تا شنید وصف کمالش چشم مرا تا به خواب دید جمالش
خواب نمی‌گیرد از خیال محمد

در دل ویرانه اوست گنج نهانی سینه اسرار اوست بحر معانی
رو چو حقیقی بیار سوخته جانی سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی
عشق محمد بس است و آل محمد

بوکان - مهرماه ۱۳۶۶

عباس حقیقی

● رَحْمَةٌ لِّلْعَالَمِينَ

دوش هنگام سحر با گوش هوش
 کای مسلمانان دنیا بشنوید
 دین ما دین اذّا جاء الحق است
 دین اسلامی که زیر این بقاع
 آنکه در شبهای اقیانوس او
 کی به سیلابی همی گردد گلاب
 نور یزدان همچنان باشد عیان
 نقد حق را گرنه اینان باختند
 می فشاند چشمه خورشید نور
 زین غلطها هر چه باشندش هدف
 آنکه او شناخت مس را از ذهب
 چوب بر پشتش نزن گر هو کند
 هر زمان ابلیس خوی نابکار
 یادم آید این سخن از مولوی
 تا بداند مؤمن و گبر و یهود
 دین عندالله اسلام است و بس
 چارده قرن است قرآن مجید
 فیلسوفان جهان مسحور او
 ذات یزدان حافظ قرآن بود
 احمد مختار ختم انبیاء
 این حدیثم از سروش آمد به گوش
 این ندا را گر کھید و گر مهید
 دین حق کی با اباطل ملحق است
 جمله ادیانش بود تحت الشعاع
 مهر و مه شمعد در فانوس او
 کی به گل اندوده گردد آفتاب
 کافران را گرچه هست اکراه ازان
 پس جهنم را چرا می ساختند
 تاب بینایش نه خفاش کور
 پرتوافشانی کند در صدف
 نور احمد را ز نار بولهب
 مه فشاند نور و سگ عوعو کند
 می برد نیرنگ و افسونی بکار
 پیر دانشمند ملک معنوی
 کاندرین صندوق جز لعنت نبود
 او گل است و دیگران خارند و خس
 نقطه‌ای از آن نه کم شد نه مزید
 شمس گردون شعله‌ای از نور او
 حامی قرآن و دین یزدان بود
 سرور و سالار جمع اصفیاء

آنکه چون وی نافرید ایزد ز خاک
 در حرا چون آیهٔ اِقْرَأ رسید
 در شب معراج فرشش تخت عاج
 تاج "کرّمنّا" درخشان بر سرش
 خاتم دین است و ختم مرسلین
 آنکه عمّش حمزه و عباس بود
 دین او حق است نزد کردگار
 بر علیه کفر مؤمن تر شوید
 صلح با دشمن خطا پنداشتی
 آن یکی را فیل جنگی جیش بود
 وانکه دعوی خدایی می نمود
 باکم از ادبار استکبار نیست
 تا تواند حيله اش را نو کند
 باز گویم این دو بیت از مثنوی
 گر نبودی نالهٔ نی را شمر
 آتش است این بانگ نای و نیست باد
 آب و خاک از نور پاکش تابناک
 خط بطلان بر سر ادیان کشید
 نور یزدان بر سرش رخشنده تاج
 نور اعطیناک بر سر افسرش
 نام حَقّش رحمةً للعالمین
 آل و اصحابش کرام الناس بود
 امتش خیرالامم شد در شمار
 گر بدی به ور بهی بهتر شوید
 جان من گرگ و حدیث آشتی؟!
 حملهٔ طیراً ابابیلش زدود
 پشه از مغزش برون آورد دود
 گنج بی مار و گل بی خار نیست
 مه فشاند نور و سگ عوعو کند
 رحمت حق بر روان مولوی
 نی جهان را پر نکردی از شکر
 هر که این آتش ندارد نیست باد

● مناجات حضرت ابوبکر صدیق "رض" با ترجمه حقیقی

جد بلطفک یا الہی من لہ زاد قلیل

مفلس بالصدق یاتی عند بارک یا خلیل

یا الہی لطف کن بر چون منی زادش قلیل

بر گدایی کو بہ صدق آید بہ درگاہ خلیل

منہ عصیان و نسیان و سہو بعد سہو

منک احسان و لطف بعد اعطاء الجزید

ہست ازو عصیان و نسیان و خطا بعد از خطا

وز تو احسان است و الطاف و عطایای جزیل

ذنبہ ذنب عظیم فاغفر الذنب العظیم

انہ شخص غریب مذنب عبد ذلیل

جرم او باشد عظیم از لطف خود او را ببخش

چون غریب است و گنہکار است وہم عبدی ذلیل

قال یا ربی ذنوبی مثل رمل لایعد

فاعف عنی کل ذنب فاصفح الصفح الجمیل

گفت یا رب جرم من چون ریگ ناید در شمار

پس ببخشا جملگی آن را بہ الطاف جمیل

کیف حالی یا الہی لیس لی خیر العمل

سوء اعمالی کثیر زاد طاعات قلیل

حال من چون است یا رب نبودم کردار نیک

سوء رفتارم زیاد و زاد طاعاتم قلیل

عافنی من کل داء و اقض عنی حاجتی
 ان لی قلبا سقیما انت من تشفی العلیل
 درد ما را ده شفا و حاجت ما را بر آر
 چون مرا قلبی است بیمار ای شفای هر علیل
 قل لناری ابر دی یا ربی فی حقی کما
 قلت قل یا نار کونی انت فی حق الخلیل
 بازگو آن آیه یا نار کونی در حقم
 نار را گو سرد شو آنسان که گشتی بر خلیل
 انت شافی انت کافی فی مهمات الامور
 انت ربی انت حسبی انت لی نعم الوکیل
 شافی و کافی تویی حلال مشکلات تویی
 هم تویی پروردگار و هم تویی نعم الوکیل
 ربی هب لی کنز فضل انت وهاب کریم
 اعطنی مافی ضمیری دلی خیر الدلیل
 بذل کن یا رب نیازم را ز گنج فضل خویش
 رهنمونم شو که نبود از توام بهتر دلیل
 هب لنا ملکا کبیرا نجتا مما نخاف
 ربنا ان انت قاض و المنادی جبرئیل
 ملک عقبایم عطا فرما نجاتم ده ز خوف
 قاضی الحاجات هستی و منادی جبرئیل
 این موسی این عیسی این ادم این نوح
 انت یا صدیق عاص تب الی المولی الجلیل

نوح و آدم کو کجا هستند موسی و مسیح

توبہ کن صدیق مجرم نزد مولای جلیل

بوکان - ۱۳۶۷/۶/۲۵

● به مناسبت میلاد مسعود دخت رسول اکرم " ص
فاطمه زهرا (علیها سلام)

فلک از مزده میلاد تو ای دخت رسول
خواهد ایثار کند جان به تمنای قبول
فجر صادق بدمید از افق مشرق دین
ز مسیحا نفس حضرت زهرا ی بتول
گوهر کان شرف بحر حیا کوه وقار
آیت صدق و صفا منزلت فقه و اصول
تابناک آمد و گردون به تماشا برخاست
آفتاب آمد و کرد انجم و اقمار افول
طایر وهم فروماند و شهباز خیال
عقل حیران ز کمال وی و اندیشه ملول
عابد و عارف و روشندل و پاکیزه ضمیر
خوشه چینند ازان مزرع تقوی محصول
خواهی ار چشم جهان بین برو از خاک درش
سرمه در دیده کش ای جان من اینک مامول
جان به جانان ندهی محرم اسرار نه ای
ای خوش آنانکه از این شیوه نکردند عدول
جان فدای قدمت هدیه ناچیز بود
نکند عاقل از این هدیه ناچیز نکول
شرف و عفت و عصمت که بود ارث نبی
وارث ختم رسولی به تو گردد منقول

منزل پرورش بود مهین منزل وحی
 زان منور شدی از شمعشعہ وحی نزول
 حب آل تو بود مایه امید نجات
 دشمن آل تو گردد ابدالذہر خجول
 هر که خارج شد از آیین و رعت شامل اوست
 حکم این آیه که فرمود ظلوم است و جهول
 باد از جانب یزدان به روان تو درود
 به شب و روز و مه و سال به هنگام حلول
 ز من اشک و مژہ جاروکش کویت امروز
 ز تو هم مزد اجابت به قیامت موکول
 یا رسول مدنی جان بنی فاطمہات
 نکنی خارجم از صف شفاعت مقبول
 جان پیری چو حقیقی که سزاوار تو نیست
 به فدای قدمت باد به امید قبول

بوکان - بهمن ۱۳۶۶

● حب وطن

حمد بی حد و مرز و فوق شمار
 مالک ملک عالم و ملکوت
 آنکه هستی هر آنچه هست از اوست
 آنکه در ابتدای معرفتش
 آنکه ذرات آسمان و زمین
 گرچه بی‌دار باشد آن بیدار
 رحمت حق مدام و پیوسته
 آنکه پروردگار عالمیان
 آنکه بر وی زایزد و ملکوت
 یارب از ابر رحمت باری
 یارب از لطف خویش فارغ کن
 تار و مارش کن آنکه دشمن تست
 گرچه الصلح سید الاحکام
 لیکن اندرجهان امروزی
 گوید المومنون اخوة، ولی
 باد رحمت به روح شیخ اجل
 در برابر چو گوسفند سلیم
 دست و پایش بریده باد آنکو
 کیفرش در جهان عذاب الیم
 یارب ای کردگار دشمن و دوست
 بر خداوندگار باد نثار
 خالق مهر و ماه و لیل و نهار
 از وی اندیشه ملهم و افکار
 اسب لنگ است شهر گفتر
 حمد و تسبیح او برند به کار
 لیس فی الدار غیره دیار
 به روان محمد مختار
 کرد او را به فوق عرش احضار
 صلوات و سلام گشت نثار
 بر وی و آل وی درود ببار
 مسلمین را ز کید استعمار
 ای که در دست تست روشن و تار
 مؤمنان را فریضه است و شعار
 بر نفاق است گفتگو در کار
 در عمل میکند زوی انکار
 سفت این نکته چون در شهوار
 در قفا هم چو گرگ آدم خوار
 متجاوز شد و جنایتکار
 در قیامت مخلص فی النار
 ای دل هر دو را مدیر و مدار

حافظ دین خویش و قرآن باش
 این شعار شهید گل کفن است
 ای جهان خوار، خوک خون آشام
 خاک ایران کنام شیران است
 ما عقابان تیز پروازیم
 مرگ می بینی و نمی بینی
 هست گنجینه ها در این کشور
 افتخار آفرین هنرمندان
 فیلسوف و ادیب و دانشمند
 دین ما نزد ایزد اسلام است
 تا که خون در رگ است و جان در تن
 که تو هم حافظی و هم دادار
 که نبشته است بر درو دیوار
 ای زجورت جهانیان بیزار
 کی بود جای روبه مگار
 نه چو زاغ و زغن مذلت بار
 خواب وابستگی ما این بار
 که فزونند از عداد و شمار
 از معاریف و مؤمن و احرار
 هست هر گوشه ای هزار هزار
 اوست فردا قسیم جنت و نار
 جزو ایمان ماست حب وطن

بوکان - ۱۳۶۶/۶/۳۰

● شمع رسولان

ای نسیم سحر ای رایحه مشک تاتار
 ای پیام آور هنگام گل و فصل بهار
 سبز و خرم شود از آمدنت دشت و دمن
 شاد و خندان زدمت غنچه به باغ و کهسار
 وقت آن است که دلباختگان فاختگان
 گردش و سیر کنند از در و دشت و گلزار
 لاله بر کوه و کمر تاخته دامن دامن
 ماه و خورشید بهم ساخته در جوی و کنار
 گل به دامن چمن ریخته انبوه انبوه
 لعل بر دشت و دمن بیخته انبار انبار
 تو هم ای دوست بیا با من دل خسته بساز
 چون دو همراز و دو دمساز و دو همکار و دو یار
 عشق حب الوطنم در سر و ایمان در دل
 چه توانم نکنم راز بجانان اظهار
 مژده فتح و ظفر ز آمدن جیش ملک
 صدر اسلام چه سان بود بدین گونه بیار
 مطلع سوره والفجر لیال عشر
 مظهر فتح بود سال و مه و لیل و نهار
 هیچ کس نیست سزاوار سنا غیر خدا
 عارفان واقف از این نکته و اولی الابصار

ازلی و ابدی مالک ملک و ملکوت
 خالق ارض و سما قائم وحی و دادار
 مالک الملک حقیقی بجز او نیست کسی
 لمن الملک بود آیت او روز شمار
 مصطفی شمع رسولان اولوالعزم و کریم
 آدم و نوح و خلیل از کرمش برخوردار
 آنکه روح القدسش همسفر معراج است
 گشت مکشوف بر او لیلۃ اسرا اسرار
 با کمی فکر به دوران سعادت برگرد
 که چها معجزه بینی ز یمین و ز یسار
 آیه و اعتصموا امر خدای احد است
 که به آن دست بیازید و ببندید بکار
 تا خداوند جهان لطف کند شامل حال
 تا نگونسار شود بار دگر استکبار
 تا شود روی زمین مرکز دین چون یثرب
 تا شود دست خدا یار و ملایک انصار
 تا دگر بار جهان گیر شود دین مبین
 آید آن شوکت و مجد و عظمت دیگر بار
 یارب آن ادعیه نوح نبی باد قبول
 در زمین تو ز کفار نماند دیار

● آدم و حوا

آدم و حوا اب و أم، مرد و زن
 جنت المأوا که جای آن دو بود
 بهر ایامی چو آن را باختند
 اندر این جا ریشه‌هایی کاشتند
 تا پدید آید ز نسل این بشر
 تا پدید آید از این نسل و تبار
 ای برادر حکمت پروردگار
 آزمایش کردنت باشد الا
 عاقبت آنجا برای آدمی است
 پس در این دنیا چنان زی عاقبت
 خلق انس و جن برای بندگی است
 عشق باشد پایه این زندگی
 یادم آمد این دو بیت از مثنوی
 سینه کو خالی ز معشوقی بود
 آتش عشق است کاندر نی فتاد
 عشق لیلی در دل مجنون فتاد
 عشق شیرین تیشه فرهاد شد
 ای پسر زن گیر تا وقت زن است
 چشم بر ناموس نامحرم مدوز
 گر نبودی کی تو می‌بودی و من
 کی به تنهایی برای آن دو بود
 جنتی از نو در این جا ساختند
 باغها و کاخها افراشتند
 این ثمر هم دختر آرد هم پسر
 صد هزاران آدم و حوا ببار
 در بنای این جهان رهگذار
 کز محک خالص درآیی چون طلا
 سفره عام است و سهم عالمی است
 کان در آنجا بازیابی عافیت
 در عبادت کاهلی شرمندگی است
 در طریق بندگی پایندگی
 در بیان این کلام معنوی
 سینه نبود کهنه صندوقی بود
 سوزش عشق است کاندر می فتاد
 آتش این عشق در هامون فتاد
 بیستون اندر کفش چون باد شد
 ارزش دنیای بی زن ارزن است
 خویش را در آتش دوزخ مسوز

● گوربا و بوش

بشنو از پیر شهر بوکانا
 قصه‌هایی کز و به یاد آید
 هست دنیای دون چو بوقلمون
 هر زمان صحنه‌ای کند ظاهر
 در ملاقات شهر هلسنگی
 شد تداعی مرا ز گربه و موش
 نقشه‌های بسی عجیب و غریب
 او به این، این به او چه سان یابیم
 ینگ و انگلیس و روسیه
 آنچنان فتنه‌ای به پا کردند
 قال بوش: ایها الامیر کویت
 حمله‌ور می‌شود ترا صدام
 شه فهد نیز چون تو در خطر است
 در حواشی آبهای خلیج
 جابر و مابر و صباح و مباح
 در همه بانکها چو اقیانوس
 همه را مثل راحت الحلقوم
 جیغ زد تاچر و شنید از وی
 اینهمه قیل و قال و جوش و خروش
 بهر گنج سفید و سرخ و سیاه
 دور و بر کوه و در وسط کانا
 داستان عبید زاکانا
 در تحول به رنگ و الوانا
 پرده‌های چو سینه رامانا
 از دو مرد فرید دورانا
 صحبت گورباچف و بوشانا
 در پس پرده‌های آنانا
 جای پای در این خلیجانا
 با شریکان بسته پیمانا
 که بر آدم نکرد شیطانا
 قم فراراً من الکویتانا
 با سپاهی چو بحر جوشانا
 زو رسد الامان به گوشانا
 ریزه حکام و خورده شیخانا
 همچو قابوس، شاه عمانا
 میزند موج، پول اینانا
 می‌دهد قورت در یکی آنانا
 اسکتا! ایها العجوزانا
 هست از بهر نفت و گازانا
 در بن بحر و بیخ کوهانا

صد هزاران فسون بخرج دهند
 جان من این هزارمین بار است
 ای خدا تا چه حد بلاخیز است
 پیش از این هم ز روی نادانی
 حاصل هشت سال جنگ و ستیز
 داد کُرد حلبچه زو بستان
 وین زمین لرزه‌های پی در پی
 هر زمان قسمتی کند ویران
 چهل و پنج روز طول کشید
 پیش جنگ خلیج در مقیاس
 این بلاهای قرن بیستانا
 گول کافر خورد مسلمانا
 این طلای سیاه نفتانا
 دوخت چشم طمع به ایرانا
 غیر خزلان ندید و خسرانا
 ای خداوندگار مَنّانا
 در ولایات رشت و گیلانا
 گاه داراب و گاه زنجانا
 آتش جنگ در عراقانا
 صفر بد جنگ روس و المانا

● به مناسبت زمین لرزه گیلان و زنجان

جهان در ماتم و عالم سیه پوش
گل اندر باغ پرپر گشت و پژمرد
زمین در یک زمان لرزید و گردید
بلند از کوی و برزن بانگ و شیون
شبی پیشین همه در خواب نوشین
چو هم پیمان و همپیمانه کردند
سیه چادر بجای طاق گلرنگ
براین هم دین و کیشان شمالی
زمین لرزیدن گیلان و زنجان
سیه شد پوست قاقم چون پر زاغ

* * *

در آن وادی که زد دست خطر زنگ
هیولای نگون بختی نشان داد
همانند عقاب تیز چنگال
هزاران طفل را زاغوش مادر
به گورستان مبدل شد به یکدم
در این غم سوسن و نرگس سحرگاه
برآمد نوحه بلبلی ازان سو
زبان لال از بیان این مصیبت
به نزد غرقه در دریای اندوه
روا باشد شود آب ار دل سنگ
رخی چون چهره دژخیم آژنگ
که بر پهلوئی تیهو میزند چنگ
اجل برد و فشرده اندر بغل تنگ
نگارستان همچون نقش ارژنگ
بحال گریه و زاری هماهنگ
وزاین سو ناله مرغ شباهنگ
بود ره پر خم و پای خرد لنگ
کجا ارزد پشیزی تاج و اورنگ

از این داغ جگر، دشت و دمن داغ چمن افسرده و پژمرده شد باغ

* * *

سرشک از چشم یک دنیا عزادار	روان بر گونه‌ها چون ابر آزار
بباغ اندر، عزادار است بلبل	سراپا نوحه و زار است گلزار
هزاران مادر اندر سوگ فرزند	هزاران کودک اندر زیر آوار
تداعی شد جهان را روز موعود	از این مسطورۀ محشر پدیدار
الا ای دوستان این دو استان	الا ای مردم بیدار و بی دار
مپندار اندر این دار بلاخیز	درخت آرزومندی دهد بار
برادر این عزای دسته جمعی	تو را امسال و مارا بود پیرار
مسلمان مرز نشناسد چه فرقی	میان فارس و کرد و ترک و تاتار
تو ای آشفته از قهر طبیعت	تو ای هم میهن غمدیده و زار
در این حالی که داری روی اخلاص	بـنه بر آستان حی دادار
ز بهر ماندگان و مردگانت	بخواه آمرزش از درگاه غفار
مشو نومید از این در کاندرا آنجا	بود لطف خفی در پرده بسیار
به امید و دل خرّم بزی شاد	دیارت باد بار دیگر آباد

بوکان - ۱۳۶۹/۴/۲۷

● مژده

هاتفی دوشم به گوش این مژده داد
 شهر بوکان چون عروس آراسته
 باغ وصلش چون گل آزین شگفت
 بر زمین گسترده فرش ارغوان
 دشت و صحرا سبز و اندر صحن باغ
 صف کشیده لاله بر دور چمن
 خیمه گلها به هنگام سحر
 خیری و خطمی و یاس و یاسمن
 بلبلان از عشق گل گرم نوا
 آبشار از لابه لای دره ها
 رودبار و چشمه سار و زرع و کشت
 لاله و سنبل به هم آمیخته
 چشم نرگس مات مرآت جلال
 آب حیوان چشمه جوشان اوست
 آدمی را آب و نان باشد توان
 آبش از ماء معین دارد نصیب
 شهر ما را گرچه دانشگاه نیست
 نوجوانانش همه دانش هدف
 جمله اهل فن و آداب و ادیب
 نقش مانی پیش نقاشانش چیست
 کاندرا این ایام سعد و فصل شاد
 گویی از باغ ارم برخاسته
 باغبانان در شگفتی زین شکفت
 پیرهن پوشیده کوه از پرنیان
 غنچه ها بر شاخساران چون چراغ
 رایت گل بر درو دشت و دمن
 شیوه رنگین کمان بعد از مطر
 همنفس با نافه مشک ختن
 کفتران سرگرم رقص اندر هوا
 در رها چون ریزه دُر ذره ها
 باصفا و دلگشا همچون بهشت
 لعل با پیروزه در هم ریخته
 با زبان حال سوسن در مقال
 خضر مشهور از قدح نوشان اوست
 جسم و جان دارد توان از آب و نان
 نان او از گندم آدم فریب
 لیک در وی هیچ ناآگاه نیست
 پاک و پنهانند چون دُر در صدف
 جملگی اهل هنر شیخ و شیب
 نزد خطاطانش ابن مقله کیست

شهر بوکان! ای مهین کان گهر
 شهر را گر نام شهرستان شود
 گر نگردد منشأ مجد و بها
 گر نباشد توأمان قول و عمل
 خلق دارند انتظار بیشتر
 گر نه ای مهد شکوه و فرهی
 کارساز و چاره‌ساز خلق باش
 باش نیکوکار و با مردم امین
 باغ را از لوٹ خار آزاد کن
 آن زمان سهل است شهرستان شوی
 در پناهت پیر گردد نوجوان
 آن زمان گویم شبانت روز باد
 از حقیقی بر شما یاران سلام
 ای بدامانت دو صد گنج هنر
 یا ز شهرستان اگر استان شود
 وای از ماری که گردد ازدها
 هست اسم بی مسمی در مثل
 تا شکوفا گردد این شهر هنر
 خود نه شهرستان نه شهری نه دهی
 در پی رفع نیاز خلق باش
 چنگکی بردار هم بهر وجین
 عالمی را زین عمل دلشاد کن
 درخوری ار مرکز استان شوی
 وز رفاهت پیر و برنا شادمان
 نام شهرستانیت پیروز باد
 شادمان مانید و خرّم والسّلام

بوکان - ۱۳۶۹/۳/۱۸

● محشر کبریٰ

کارمندی گله از ضیقت حالا می‌کرد
 وز حقوق کم و از قیمت کالا می‌کرد
 تا از افزایش ناچیز خبر می‌دادند
 قیمت جنس به پامحشر کبرا می‌کرد
 نادم از آمدن خویش به این دیر خراب
 زین ندامت گله از آدم و حوا می‌کرد
 که یکی گرسنه نان و پنیر است و یکی
 هوس مکننت اسکنند و دارا می‌کرد
 گفت رفتم سوی بازار خروسی بخرم
 دیدم از بام فلک قوقووقا می‌کرد
 رمضان است و گرم نیست پلو مرغ چه باک
 جدم افطار به یک دانه خرما می‌کرد
 عزت نفس بنام که برای زر و سیم
 گهر طبع نیاززد و مدارا می‌کرد
 لیک آن نفت که در کشور ما چون دریاست
 تو گرانش ندیدی که چه غوغا می‌کرد
 مخزن صاحب شویفاژ پر از گازوئیل
 من بدبخت هم از دور تماشا می‌کرد
 کوپن خویش بر عامل نفتی بردم
 کوبه تهدید و تشر با همه دعوا می‌کرد

گفتم این حالت جنگیت کی آموخت حکیم
 گفت آن روز که صدام غلطها می کرد
 گفتمش راست بگو جرم هویدا چی بود
 گفت آن بود که اسرار هویدا می کرد
 دیدمش بوقلمون کشته و هندونه بغل
 سفره اش پهن برای شب یلدا می کرد
 یاد مردان نکونام چه نیکوست ببین
 مدعی این سخن از نیکیش انشا می کرد
 گرچه حافظ همه دم زنده بود لیک امروز
 گر بُدی زنده تشکر ز گل آقا می کرد

۱۳۷۰/۱۲/۷

● مخمس حقیقی بر غزل حافظ

خواهم آن لحظه که چون برق جهان برخیزم
سوی کوی تو چو تیری ز کمان برخیزم
تاکی از هجر تو با آه و فغان برخیزم
مژده وصل تو کو، کز سر جان برخیزم
طایر قدسم و از دام جهان برخیزم
ای که از دیده دل دور نگردی آنی
به چه ارزد دل و جان گر نکم قربانی
جان فدای تو که هم جانی و هم جانانی
به ولای تو که گر بنده خویشم خوانی
از سر خواجگی کون و مکان برخیزم
ای طیبی که شفای دل بیمارانی
دانه و دام دل بیدل و دلدارانی
تو پدید آور باغ و گل و گلزارانی
یارب از ابر هدایت برسان بارانی
پیشتر زانکه چو گردی ز میان برخیزم
هست شرمنده مه از روی تو ای ماه جبین
ناف آهوی ختن از سر زلفت مشکین
زیده بگشا و بیا حال من زار ببین
بر سر تربت من بی می و مطرب منشین
تا به بویت ز لحد رقص کنان برخیزم

ای مهین دختر زیبا و جوان شهرت پیر
 به تو پابندم و دل در خم زلف تو اسیر
 سخنی گویمت ایدوست ولی خورده مگیر
 گرچه پیرم تو شبی سخت در آغوشم گیر
 تا سحرگه ز کنار تو جوان برخیزم
 ماه روزه است و گه خیر و زکات و حسنات
 ز تو بر من نظری، جان و دل از من به فدات
 من و از جور تو فریاد برآرم هیات
 خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات
 که چو حافظ ز سر جان و جهان برخیزم

دی ماه ۱۳۷۰

● تخمیس حقیقی : بر شعر سعدی

دلا هرگز نگردی گرد نامرد

که دردی نیست بالاتر از این درد

ببار آرد دم سرد و رخ زرد

چو از قومی یکی بی دانشی کرد

نه که را منزلت ماند نه مه را

مشو در زندگی با ناکسان یار

که من دیدم ندامت آورد بار

تبه سازد گروهی را تبه‌کار

نمی‌بینی که گاوی در علفزار

بیالاید همه گاوان ده را

● تقریظ بر دیوان حقیقی (عبدالرحمن ناصری)

دیوان حقیقی را مطبوع و بجا دیدم
 چون باغ ارم خرم، پر نظم و صفا دیدم
 در این ادب کردی، از مردی و از گردی
 آثار نفیسی را بی ستر و خفا دیدم
 اندرز و نصایح را، دانایی لایح را
 چون گوهر تابنده خوشرنگ و جلا دیدم
 از صنعت شعری پر الفاظ صدف و ارش
 معنی چو دریا مشحون ز بها دیدم
 پر شور حماسی بود، کرد نامه خاصی بود
 مشعر ز خلاصی بود، چون ذات شفا دیدم
 چشم ظرفا روشن، قلب ادبا چون تن
 مسرور از این دیوان، بی رنج و عنا دیدم
 چون معجم احباب است خالص چو زر ناب است
 یا محفل یاران پر صدق و وفا دیدم
 ابیات و قصاید را کز وصف و مراثی بود
 هم وزنۀ اشعار دور خلفا دیدم
 ارزنده کتابی هست سنجیده خطابی هست
 این صاحب دیوان را جزو فصحا دیدم
 احصاء مدائن را در خطۀ کردستان
 مجموع بدیوان پیر شعرا دیدم

از فارسی و کردی از ترکی و از تازی
 چند نام اروپایی در وی به جدا دیدم
 دیباچه مناجات است بر قاضی حاجات است
 اوصاف نبی بعداً از صدق و ولا دیدم
 رنگی ز مسلمانان، بویی ز خداجویی
 این شاعر کردی را شیدای خدا دیدم
 عباس مکریان را، وین بلبل بوکان را
 با سعدی و با حافظ هم شعر و نوا دیدم
 از علم معانی پر، و از فن بیان سرشار
 تحسین بدیعی را در قافیه ها دیدم
 از شیوه مدّاحی بیزار و گریزانم
 تقریظ حقایق را مقبول و روا دیدم
 بر طبع رسای تو احسن ز ادیبان باد
 در لهجه سورانی من راز بقا دیدم
 چون (ناصری) حق جویم بی روی و ریا گویم
 استاد حقیقی را فوق بلغا دیدم

● پاسخ

آن شهره به ناصری که نامش
 در مکتب حکمت و معانی
 دانا به رموز و فنّ آداب
 در شرع مرید بوحنیفه
 آمر به مفاد امر معروف
 آیینه طبعش از بلندی
 در خلق پسند چون دماوند
 در حیرتم از علو طبعش
 نه بنده درهم است و دینار
 قانون سخنوری (حقیقی)
 کوتاه کن این سخن که بیمم
 جزو دهه مبشرات است
 گنجینه‌ای از محاورات است
 آیینه‌ای از مطهرات است
 در ورع چو مرشد هرات است
 ناهی ز وقوع منکرات است
 جام جمش از مسخرات است
 در وقر چو دجله و فرات است
 چون قلّه کوه آرات است
 نه دوخته چشم بر برات است
 بر قاعده و مقررات است
 از قافیۀ مکررات است

● از حقیقی به استاد گلشن

یاد آر دمی ای دل شد خانه من گلشن
 از مقدم مولانا استاد سخن گلشن
 شد کلبه احزانم گل خیز و عبیر افشان
 تا پای نهاد آنجا با مشک ختن گلشن
 یاد آر که آبان مه تبدیل به نیسان شد
 چون خیمه حمرازد بر دشت و دمن گلشن
 مرغان سحرگاهی گفتند به یگدیگر
 در فصل خزان بنگر بر طرف چمن گلشن
 ای بلبل دور از گل باز آی که باز آورد
 فصل گل و نسرين را با بوی سمن گلشن
 از خامه زرینش بر لوح سخن سنجی
 ابر آرد و دُر بارد بر خاک وطن گلشن
 از غار حرا هر دم چون دم زند او در دم
 مانند مسیح از دم جان بخش به تن گلشن
 یاد آر دمی ای دل کاین بلبل شوریده
 شرمنده شد از خود چون بگشود دهن گلشن
 بگذار حقیقی را تا جان کند ایثارش
 کز نسل حسین آمد با وجه حسن گلشن

بوکان - آبان ماه ۱۳۶۷

● تقدیم به استاد حقیقی

صنما به جز جدایی، همه جورها توانی
 که ز بامِ خانه آیم اگرم ز در برانی
 بنواز، از وفایم، مگداز از جفایم
 که کسی زیان نبیند، ز وفا و مهربانی
 قدمی ز خطِ عشقت نهم برون همه عمر
 اگرم ز تیره‌بختی، چوقلم به سر دوانی
 همه عمر در پی تو بهره وفا دویدم
 که دمی به خوانِ وصلم ز سر صفا بخوانی
 نرسم به کوی وصلت که شکسته پای و پیرم
 ندهم ز دام زلفت که فسونگری جوانی
 به قوافی موذت، تو به سان (یاء) وحدت
 نه ردیف ما نشینی، نه قرین خود نشانی
 هله خضر نیک منظرا به خودم گذار و بگذار
 من و خاک کوی دلبر تو و آب زندگانی
 نشدم قرین مقصود همه حیرتم بیفزود
 ز نوای بی‌نوایی، ز نشان بی‌نشانی
 شب و روز از سر شوق ارنی است بر زبانم
 که مگر به گوشم آید ز لب تو: لَنْ تَرَانِی
 ز می مجازیم جان به لب آمده است ساقی!
 مگر از می حقیقی به حقیقتم رسانی

سخنی ز سعدی آرم صنم حقیقیم را
همه بر سر زبانند و تو در میان جانی
نه منم که اشک ریزم اگر چو شمع سوزی
که ستوده وار پروا نکنم ز جانفشانی

تهران ۱۵ مرداد ماه ۱۳۶۸ شمسی. سید ابراهیم ستوده

● از حقیقی به استاد ابراهیم ستوده

به من ای دل رمیده نظری فکن زمانی
 که بود به دیده جاییت گرم از نظر نهانی
 رخت ای ستوده دارد ز گل محمدی بو
 زوجاهتش فروغی ز کرامتش نشانی
 دل من ربودی اول به پیام آشنایی
 چو بدیدمت دمیدی به تن رمیده جانی
 نه چنان به یادمانی توی نقش بسته بردل
 که بخاطر آرم آنی سخنی ز نقش مانی
 نه چنان به مسند دل بنشسته‌ای که چون جان
 بدهم ز دستت آسان بروی ز خاطر آنی
 تو همان نهفته گنجی که به حکم نکته سنجی
 بود از رخت فروزان رخ شاهد معانی
 به کلید رمز پیچان نتوان گشود آسان
 در گنج آن سخندان ز نقود نکته دانی
 ز خدای خواهم آندم شوم از ملازمانت
 که همی شوی مشرف به بهشت جاودانی
 ز تو شاد گشت و روشن دل و دیده حقیقی
 به تو آرمیده جانم به از این چه ارمغانی

بوکان - (حقیقی)

● پند

ای سخن سنج ادب طوطی شیرین گفتار
آنچه در چننهٔ اخلاص نهان است در آر
اطلبوا العلم من المهد الی اللحد بخوان
از احادیث گهربار رسول مختار
جز وصایای نبی در جهت کسب کمال
هر چه گویند در این شیوه بود یک ز هزار
اندر این راه بزن دامن همت به کمر
تا به سر منزل مقصود رسی ای هشیار
پند از آیهٔ هل یستوی آموز و بجان
تابع امر شو و بندهٔ فرمان برادر

● آهنگ روح بخش

آهنگ روح بخش به گوش آیدم زدور
 وجد آفرین چو نغمه داوودی از زبور
 مانا دم مسیح دمیدن گرفت باز
 یا مژده حیات نوین از پیام نور
 گویی غزاله نافه گشا شد که کوه و دشت
 از بوی مشک گشت بخار و دمن بخور
 در صحن باغ و راغ گل اندر شکفتن است
 وز ناف آهوان ختا مشک در نشور
 مشاطه قدر چمن آراست چون عروس
 در باغ و راغ نغمه سرایندگان طیور
 از شعله‌های کرم شب افروز در چمن
 نبود عجب ز یافتن رد پای مور
 بارید روی برگ گل اندر میان باغ
 شب‌بنم بسان ریزه الماس کوه نور
 شد هر سحر تو گویی دری از بهشت باز
 باد صبا چو می‌کند از بوستان عبور
 گاهی بنفشه زار به رقص اندر از نسیم
 گاه از گل شکفته نسیم صبا عطور
 هر غنچه‌ای که صبح دهن باز می‌کند
 گویای حمد اوست همانند ذی شعور

سوسن بحال حمد و ثنا با زبان حال
 نرگس نظاره گر، سمن و یاسمن فکور
 آید ز کوهسار شبانگه صدای نای
 وز گلستان ز بلبل شیدا نوای شور
 سوری نه پای بر سر هر کوی و برزنی
 دشت و دمن چو باغ و چمن غرق در سرور
 دی در غروب ماه بحال خسوف بود
 امروز خور ز مطلع دین می کند ظهور
 بال همای فضل بنام که چون عقاب
 بر بام آشیان فلک می کند عبور
 هل یستوی الذین هدف قیل و قال نیست
 از عمرو زید بگذر و در عمق کن مرور
 زیرا هزار نکته در اینجا نهفته است
 تفسیر این مرور نگنجد در این سطور
 فرمان خاص سرور دین بهر کسب آن
 فرضی است بر همه چه اناث است و چه ذکور
 جانم فدای مقدمت ای پیک صبحدم
 کاوردی این نوید خوشم با نشاط و شور
 دانشگهی ز مطلع امید و آرزو
 گویا طلوع کرد به نام پیام نور
 چون گوهری نهفته و ناسفته کز صدف
 آید برون متلون و رخشانتر از بلور

تابنده تر ز مهر و درخشنده تر ز ماه
 پرتوفکن چو اختر و رخشان چو روی حور
 چون ماه چارده شب تاریک تابناک
 چون ز آستین برون ید بیضا ز کوه طور
 اما هزار حیف که این نخل بارور
 دارد ثمر برای جهانی ز ما به دور
 آنان که چارگوشه آفاق گشته اند
 نه همچو ما که در خم یک کوچه ایم عور
 آنان که در کرات سما سیر می کنند
 نه همچو ما بسال و مه اندر عزا و سور
 آنان در اکتشاف ولی ما در اختلاف
 بر روی حل مسئله جنگ سلم و تور
 آنان به فکر خدمت خلقند لیک ما
 فکریم نیست جز هدف از ثروت و فور
 در مغز ما نهفته و در خون ما عجین
 دیو سفید و رستم دستان و لندهور
 در قلب حرب رستم و اسفندیار غرق
 اندیشه و جهانی از این دو توان و زور
 از ارسلان رومی و فرخ لقا بگوی
 از شمس نیکخوی و قمر، آن فضول کور
 شیرین بُدی حکایت فرهاد کوهکن
 خسرو اگر به حيله نکردی ورا ترور

ما وارثان خلد ز کف داده ایم هان
 دادیم رایگان ز کف آن جنت و قصور
 دردا دوی زخم نفاق دو مذهبی
 چندان اثر کند که به مستسقی آب شور
 بیش از چهارده قرن ز هجرت گذشته است
 این اختلاف را نه حدود است نه ثغور
 مردی سئوال کرد ز قاضی که روزه دار
 افطار کی کند سحری را کی و چه جور
 گفت آن زمان غروب کند قرص آفتاب
 افطار کرد باید و قبل از سحر سحور
 گفتا غروب بلکه نکرد آفتاب هیچ
 گفتا تو هم بخواب الی صبح نفخ صور
 سالت 'حقیقا' ز نود گر گذشته است
 اندوهگین مباش ز عصیان هوالغفور
 پایان پذیر نیست حکایت خموش باش
 کاین رشته بی نهایی دراز است و راه دور
 و احسرتا که عمر به بیهودگی گذشت
 بر بند رخت خویش چه سودت از این حضور

● معلم

ای معلم ای معینت کردگار	ای طلایت دانش و حکمت عیار
ای روان بخش حیات آدمی	ای روان از کان فضلت جویبار
ای همه اندیشه‌هایت روز و شب	بذل دانش در نهان و آشکار
گر نبودی دانشت دین هم نبود	دانش و دینت بود در اختیار
زنگ جهل جسم و جان را صیقلی	علم را آئینه و آینه‌دار
بهر تجلیل از مقامت کم بود	کردن مال و سر و سامان نثار
جان فدا کردن سزاوارت بود	گر کسی دارد شعور اینک شعار
از خدا خواهد حقیقی تا ابد	زنده و جاوید باد آموزگار

۱۳۶۹/۲/۱۷

● خطاب به عباس رائی بیمارستان فیروزگر تهران ۱۳۶۰

جاری شد اشک از غم هجرت چو رود نیل
ای دوست تازه، ساکن دل اهل اردبیل
از زخم چشم خسته بدم خسته تر شدم
این خسته خانه کرد مرا بیشتر علیل
نشونده‌ای مگر که دل آینه دل است
مرآت قلب را نبود مدرک و دلیل
آیا حدیث الْعِدَّةُ دَيْنٌ خوانده‌ای
از دوستی نکول مکن این بود سبیل
باری 'حقیقی' از تو جدا شد سپس تو را
بیند مگر به خواب چو هندوستان و فیل

● پاسخ دعوت برای شب شعر

تا رسید و بگرفتم از پست	نامه دعوت آن عالیجاه
آمد این بیت مرا یاد نخست	ز یکی شاعر آزاده منش
کآب نیکو کشم و هیزم چست	بهر حمالی خوانند مرا
رشته نازک طبعم بگسست	لیک من روشنی از چشمم رفت
پیری آخر نه گناه من و تست	خسته و خانه نشینم اکنون
نخل امید در این باغ نرست	باغبان ریشه جاوید نکاشت
چون تو مقبول بود عذر درست	لاجرم نزد کرام الناسی
دست از آمدنش باید شست	هست معذور 'حقیقی' ز حضور

۷۲/۲/۱۹

● منظومہ آقای جعفری

دلہ شاد است با یاد حقیقی
ز قلب کرد و کردستان بلند است
غزالان غزل را کرده مسحور
تو گویی از ازل روحی سخن سنج
منال ای جعفری از غم کہ هر دم
دلہ شاد است با یاد حقیقی
بہ یاد طبع نقاد حقیقی
بہ وحدت شور و فریاد حقیقی
عجب طبع خداداد حقیقی
ہمیشہ بودہ ہمزاد حقیقی
دلہ شاد است با یاد حقیقی

من از پیمان ناهموار بیزارم بده ساقی
می گلگون بزن مطرب نوای عن্দلیبی را
از این تبذیر بیجا با توام ای نفت مفت آخر
چه می بینی مع السّوریه خیر عنْدلیبی را
چه دردی را دوا کرد آن گزاف و لاف قذافی
اسد را چیست خاصیت و یا شازلی قلبی را

شـنـیدم یـکی بـذـله گـوی فـضـول
چـنـین گـفت بـا شـاکـیان مـلـول
سـه چـیزنـد بـر هـر سـه بـایـست رـید
پـیـا پـی مـرتـب فـعـول فـعـول
یـکـم مـوی تـغـیـیر دـادن بـه رـنگ
دوم او ی با قرص تحریک لول
سوم صد برابر از این دو بتر
به قرصی ز راه شکایت وصول

ز یخبندان بهمن ماه امسال
زمین و آسمان یخ بست و خورشید
به زیر مه نهان گردید و گفتم
به سرمای زمستانم ببخشید

ز احوال حقیقی گر بپرسی

خزیده چون پشی در زیر کرسی

ز سرمای زمستان و تب و تاب

رسد فریاد او تا عرش و کرسی

عزیزان موسم شادی گل از گل سر برون آرد
 درو دشت و دمن باغ و چمن می‌گیرد از نو جان
 تداعی می‌شود با نام گل فصل بهار از نو
 اگر باشد تموز آدار گردد دی شود نیشان
 سحرگه چه چه بلبل طنین انداز در گلشن
 شبانگه قه قه کبک است در پیچ و کمر پیچان
 فراز کوهساران آبشار از چشمه‌ها جاری
 بسوی دره‌ها ساری به روی صخره‌ها پخشان
 حریم باغ را بنگر سحرگاهان اگر خواهی
 ببینی مستند مستوره‌ای از روضه رضوان
 به رنگ سقف گردون نیلگون کوه و کمر یکسر
 درخشان شیوه رنگین کمان دشت و در و دامان
 گهی انجم بر اوج نیلی گردون به رقص اندر
 گهی مه در شکاف قیرگون ابر است در جولان
 دری از جنت المأوا به صحرا باز خواهد شد
 نسیم صبحدم چون بگذرد از باغ و از بستان
 بسالی گر ندیدی دو بهار اینک تماشا کن
 ارم شد جلوه گر بارد گرگویی در این سامان
 در این فصل درخشان کز طراوت خنده می‌بارد
 کدامین سنگدل بینی نباشد خرم و خندان
 ز خار غم حذر کن گوش کن پند حقیقی را
 بسان غنچه گل شو بشکف و بگشال لب و دندان

حقیقی ای ز بس طی کرده ایام
 رسیده آفتابت بر لب بام
 بگو پیر امل کی پخته گردد
 که هی خام است هی خام است هی خام

بسمه تعالی

محفل علم و ادب زیبنده با نام شماست
 آهوی اشعار رام حلقه دام شماست
 مست جاهل از شراب و عاقلان از شعر تو
 واعظان را پسند نیکو جرعه جام شماست
 سعدی و حافظ اگر ورد زبان کرد شد
 تا قیامت جاودان بادا که اقدام شماست
 اسم اعظم می نمایانی به گفتار رسا
 حرمت اسلام وایمان دعوت عام شماست
 قله قاف جلالت آرزوی عاشقان
 یادگار پر بهایت یاد ایام شماست
 قبله آمال مائی ای وزین استاد مه
 یمن کار اوستادان ادب نام شماست

شعر از هوشنگ احمد پناه، (سنندج) که با برداشتن حرف اول هر مصرع نام
 مخاطب درست می شود.

قیمت: ۳۸۰۰ ریال

